ſcentia eius:nec ſatis utiliter poſita aut ſtabilita firmi-
ter:uel cadēte eo q̄ ꝓ eo facta ſunt uidebunt. Vbi em̄ cau
ſa ipa deficiet:q̄uo nō oīa quoqꝫ q̄ ei uidebant īnixa pa-
riter euacuabunt? Propterea deniqꝫ & q ī carne ſemināt
de carne habēt metere corruptionē:qđ uidelicet oīs ca-
ro fœnū & gloria eiꝰ tanquā flos fœni:& ubi fœnū arue-
rit florē qꝫ nihilominus cadere ſit neceſſe. Solus qui eſt
Mat.24 cauſa indeficiēs eſt:nec flos fœni:ſed uerbū dn̄i manet in
æternū. Deniqꝫ cælū,inqt,& terra tranſibunt:uerba autē
mea nō trāſibūt. Prudēter itaqꝫ dilectiſſimi & utiliter ele-
giſtis ꝓpter uerba labiorū eius cuſtodire uias duras:illic
ſeminātes ubi nec minima quidē portio ueſtri ſeminis ua
Mat.10. leat deperire. Sane q ꝑce ſemīat:nō qdē nō metet:ſed par
ce metet. Nēpe q metit mercedē accipit:& ſcimus qs ꝓmi
1.Cori.1. ſit ne eū qdē q ꝑ noīe ſuo calicē aq̄ frigidæ dederit ſitiē-
ti:mercede ꝓpria cariturū. Nūqd tn̄ ī quā mēſurā mēſus
fuerit ſibi quoqꝫ remetiet: aut ī retributiōe æquabit ei q
nō aquā porrigēs,ſed ſanguinē fundēs ꝓpinatū ſibi bi-
berit calicē ſaluatoris? B Nō eſt hic calix aquæ frigidæ:
ſed calix inebriās quàm ꝑclarus:calix uini meri: & quidē
plenꝰ mixto. Solus em̄ merū habuit uinū dn̄s meꝰ Ieſus:
q ſolus ꝑfecte mūdus & ſemp etiā pōt facere mūdū de im-
mūdo cōceptū ſemine. Solus plane merū habuit uinū: q
nimirū & ſm diuinitatē ſapiētia eſt:ubiqꝫ attingēs ꝓpter
mūditiā ſuā:& nihil inquinatū cadit in eū:& ſm hūanita
tē peccatū nō fecit:nec inuētus eſt dolus ī ore eius: ſolus
nō debito cōditiōis guſtauit mortē:ſed ſuæ bene placito
uoluntatis,ſane nō ob propriā utilitatē::bonorū em̄ no-
ſtrorū nō eget:ſed nec tanquā retribuēs nobis gratiā ꝓ
gr̄a q nō aliter ꝓ amicis mortuus eſt niſi ꝓ acquirēdis,ui-
delicet ut amicos faceret ex inimicis. C Cū em̄ adhuc
inimici eſſemꝰ: recōciliati ſumus deo ꝑ ſanguinē filij ſui.
Aut potius ꝓ iā amicis:& ſi nōdum,quid? amātibus: ſed
tn̄ iā amatis. In hoc eſt em̄ gr̄a: nō quaſi nos dilexerimus
deū,ſed prior ipe dilexit nos. Vis noſſe quàm lōge prior?
2.Co.1. Bn̄dictus deus & pater dn̄i noſtri ieſu chriſti,ait apl's,qui
benedixit nos in oī benedictione ſpirituali in cæleſtibus
in chriſto ieſu:ſicut elegit nos in ipſo ante mūdi cōſtitu-
tionem. Et poſt pauca. Gratificauit,inqt,nos in dilecto fi-
lio ſuo. Q̄uo ergo nō dilecti iā tūc in illo: q̄n electi ī illo?
Q̄uo nō ei grati: ī quo gratificati ſumus? Sic ergo chri-
ſtus ſm tp̄s quidē pro impijs mortuus eſt:ſm prædeſtina-
tionē aūt pro fratribꝰ & amicis. In his ergo oībus merū
eſt uinū ipſius equidē & ſolius:ut ne quiſpiā cæterorum
Eſaiæ.1. ꝑſumere audeat nō eſſe quod ſibi ꝓpheticū illud aptet.
Vinū tuū mixtū eſt aqua. Primū ꝙ nemo interim mūdus
à ſorde:nemo gloriari poſſit oīno ſe caſtum habere cor:
deinde ꝙ mortis debitū ꝑſoluāt q̄nqꝫ neceſſe eſt. Tertio
ꝙ ponētes ꝓ xp̄o aīas hoc ſibi cōpēdio uitā mereāt æter-
nā:ſed & ue eis ſi ipſius erubeſcerēt teſtimoniū. Quarto
ꝙ prærogatæ ſibi & gratis exhibitæ tātæ dilectioni, im-
parē nimis exiguāqꝫ repēdant. Attamē ne hoc mixtū qui
ſine mixtura eſt dedignat:adeo ut fiducialiter apoſtolus
Gal.6. dicat implere ſe:quæ deſunt paſſionū xp̄i ī corpore ſuo.
Sit ergo licet electis pariter oībus unus idēqꝫ denarius
uitæ reddēdus æternæ:& in ipſa tn̄ ſicut ſtella à ſtella dif-
fert ī claritate:& alia claritas ſolis:alia claritas lunæ: alia
ſtellarū:ſic erit & reſurrectio mortuorum: & quāuis do-
mus una diuerſæ tn̄ in ea ſunt māſiones ut uidelicet quā-
tum quidem ad æternitatem & ſufficientiam: & qui pa-
rum nō minoretur:& qui multum non abundet:quātum
uerò ad eminentiam & diſcretionem meritorum unuſ-
quiſqꝫ accipiat ſecundum ſuum laborē: ne quid omnino
pereat quod in xp̄o ſit ſeminatū. Hæc aūt dicta ſunt frēs:
ut illius tam ſpiritualis reſpōſi quod hodie nobis cōſide-
randum eſt gratia commēdetur. Q̄m tu es dn̄e ſpes mea.
Quicqd igitur agendū ſit:quicquid declinandum:quic-
quid tolerandum quicquid optandū:tu es dn̄e ſpes mea.
Hæc una mihi omnium ꝓmiſſionū cauſa:hæc tota ratio
meæ expectationis. Prætendat alter meritum:ſuſtinere ſe
iactet pondus diei & æſtus:ieiunare bis in ſabbato dicat:
poſtremo non eſſe ſicut cæteros hominum glorietur:mi-
hi autem adhærere deo bonum eſt:ponere in dn̄o deo ſpē
meam. Sperent in alijs alij:fortè hic in ſciētia literarum:
hic in aſtutia ſeculi:ille in nobilitate:ille in dignitate:ille
in qualibet alia uanitate cōfidat:propter te omnia detri-
menta feci: & ut ſtercora arbitror:q̄m tu es domine ſpes
mea. Speret qui uult in incerto diuitiarū:ego uerò ne ip-
ſa quidē niſi abs te uictui neceſſaria ſpero : nimirum uer-
bo tuo confidēs:in quo abieci omnia. Quærite primum
regnum dei & iuſtitiam eius:& omnia adijcientur uobis. Mat.6.
Nempe ibi derelictꝰ eſt pauper:orphano tu eris adiutor.
Si mihi præmia promittuntur per te obtinēda ſperabo.
Si inſurgant aduerſum me prælia:ſi ſæuiat mundus:ſi fre
mat malignus:ſi ipſa caro aduerſum ſpiritum cōcupiſcat
ī te ego ſperabo. Fratres hoc ſapere ex fide uiuere eſt:nec
alius ex ſententia dicere poteſt:q̄m tu es dn̄e ſpes mea:ni-
ſi cui intus ſit perſuaſum à ſpiritu:ut quēadmodū monet
propheta,iactet cogitatum ſuum in dn̄o:ſciens ꝙ enutriē
dus ſit ab eo:iuxta illud quoqꝫ petri apoſtoli: omnem ſo- 1.Pet.5.
licitudinem ueſtram ꝓiciens in eū:ipſi em̄ cura eſt de uo-
bis. Vt quid em̄ ſi hæc ſapimus:ut quid cunctamur abijce
re oīno ſpes miſeras:uanas inutiles : ſeductorias : & huic
uni tam ſolidæ tam perfectæ, tam beatæ ſpei, tota deuo-
tiōe animi,toto feruore ſpiritus inhærere? Si quid illi im
poſſibile: ſi quid uel difficile eſt : quære aliud in quo ſpe-
res. Sed uerbo omnia poteſt. Quid faciliꝰ dictu? Attamē
ne huiuſmodi dictum intelligas uolo. Si decreuerit ſalua
re nos:continuo liberabimur:ſi uiuificare placuerit,uita
in uoluntate eius eſt. Si præmia æterna largiri:licet ei qđ
uult facere. An uerò de facilitate iam non dubitas:ſed ipa
tibi eſt ſuſpecta uoluntas? Planè & uoluntatis teſtimonia
credibilia facta ſunt nimis. Maiorem hac dilectionem ne-
mo habet:quàm ut animā ſuā ponat quis pro amicis ſuis.
Deniqꝫ q̄n in ſe ſperāti deſit illa maieſtas:quæ tam ſtudio
ſe monet in ſe ſperari? Planè non derelinquit ſperātes in
ſe. Adiuuabit eos,ait,& eruet eos à peccatoribus & ſalua
bit eos. Quare? Quibꝰ meritis? Aut quod ſequit. Quia
ſperauerunt in eo. Dulcis cauſa:attamen efficax: attamen
irrefragabilis. Nimirū hæc eſt iuſtitia:ſed quę ex fide eſt:
non ex lege. De quacunqꝫ tribulatione,inquit,clamaue- Pſal.36.
rint ad me exaudiam eos. Ecce numera tribulationes:ſm
multitudinem earum conſolationes eius lætificabūt ani-
mam tuā:dummodo ad aliā non conuertaris,dūmodo cla
mes ad eū:dūmodo ſperes in eū:nec humile aliqd uel ter-
renū:ſed altiſſimū ponas refugiū tuū. Quis ſperauit in eo
& cōfuſus eſt? Facilius eſt cælum & terrā tranſire: quàm
uerbum eiꝰ euacuari. Altiſſimū,iqt,poſuiſti refugiū tuū.
Nō accedet illud tētator,non calūniator aſcēdet:nō peſ- Textus.
ſimus ille fratrum accuſator attinget. Nempe ei dicit hoc
(recolite pſalmi primordia) ei dicit q in ꝓtectione altiſſi-
mi cōmoratur:illuc refugiēs à puſillanimitate ſpūs & tem
peſtate. Quæ quidèm duplex eſt neceſſitas fugiendi: ꝙ ui
delicet & foris pugnæ:& intus timores. Minꝰ enim fuge-
re oporteret: ſi uel interior magnanimitas exteriores tu-
multus uiriliter ſuſtineret:uel exteriori tranquilitate:pu-
ſillanimitas propria foueretur. Altiſſimū, ait,poſuiſti re-
fugium tuum. Sæpe illuc fugiamus fratres,munitꝰ eſt lo- Refugiū
cus : nullus ibi timetur hoſtis. Vtinam magis ſemper ibi in tribu-
manere liceret. Sed nō eſt hoc temporis huius. Quod mo latione.
do refugium eſt:quandoqꝫ habitaculum erit:& habitacu-
lū ſempiternū. Interim ſanè & ſi perſiſtere non cōceditur:
frequenter tamen eſt recurrendum. Nempe ad omnem tri
bulatiōem:ad omnem deniqꝫ cuiuſcunqꝫ modi neceſſita-
tem:aperta eſt nobis urbs confugij. Sinus matris expan-
ſus eſt. Parata ſunt foramina petræ. Patent uiſcera miſe-
ricordiæ dei noſtri. Hoc refugium qui declinat:nihil mi-
rum ſi effugere non meretur. Iam quidèm fratres quæ di
cta ſunt ad expoſitionem uerſus huius uidentur poſſe ſuf
ficere ſi dixiſſet propheta:quoniam in te ſperaui: ſicut in
alijs pſalmis quibuſdam inuenitur. A Cæterū quod di-
cit tu es domine ſpes mea ; fortè amplius aliquid ſonat &
ſublimius:

ſublimius:quod uidelicet non mō in eo ſperet:ſed eū. Cō
uenietus ſiquidem ſpes noſtra dicit qđ ſperamus:quàm
in quo ſperamꝰ. Sunt aūt fortè nōnulli q à dn̄o obtinere
tēporalia ſeu ſpūalia q̄libet cōcupiſcunt:ſed ꝑfecta chari-
tas ſolū ſitit qđ ſummum eſt:tota deſiderij uehemētia cla
mans. Quid em̄ mihi eſt in cælo:& à te quid uolui ſup ter
rā? Deꝰ cordis mei:& pars mea deꝰ ī æternū. Pulchrè no-
bis utrunqꝫ paucis uerbis hodie hieremiæ ꝓphetæ lectio
cōmēdauit. Bonus es dn̄e ſperātibꝰ in te aīæ q̄rēti te. Vbi
ſanè & ipſam numeri diſcretionē prudēter aduerte:ꝙ ſpe
rātes quidē ī eo pluraliter dixerit : ꝙ hoc uideat cōe mul
torū:quærētē uerò eū ſingulariter: ꝙ ſingularis ſit puri-
tatis:ſingularis gr̄æ:ſingularis ꝑfectionis: nō mō nil ſpe-
rare niſi ab eo:ſed nil quærere niſi eū. Q. ſi bonꝰ illis:quā
to magis iſti? Merito proīde q̄renti illū aīæ reſpōdetur.
Mat.17. Altiſſimū poſuit refugiū tuū. Neqꝫ em̄ ſic deū ſitiens aīa:
Ioā.20. aut cū petro ei in terreno mōte facere tabernaculum: aut
cū maria deinceps eū tangere uult in terra. Sed planè cla
Cañ.8. mat. Fuge dilecte mi:aſſimilare capreæ hynnuloqꝫ ceruo
Ioan.14. rum ſuper mōtes bethel. Audiuit em̄ dicentē. Si diligere
tis me gauderetis utiqꝫ:qa uado ad patrē: qa pater maior
me eſt. Audiui dicentem. Noli me tangere. Nondum em̄
Ioā.20. aſcēdi ad patrē:& cæleſtis iam non ignara conſilij clamat
cū apoſtolo. Et ſi cognouimus xp̄m ſm carnē:ſed nūc iam
2.Cor.5. nō nouimus. Super montes,inquit,bethel:ſuper oēm ui-
delicet poteſtatē & principatū:ſup āgelos & archāgelos
cherubin quoqꝫ & ſeraphin. Neqꝫ em̄ alij ſunt mentes do
mus dei qđ ſonat bethel: planè in dextera patris ubi iam
non ſit pater maior eo:in dextera altiſſimi coaltiſſimū ap
prehendere concupiſcens. Hæc em̄ eſt uita æterna fratres
ut patrem cognoſcamus uerū deum:ſed & quem miſit Ie
ſum chriſtum uerum nihilominus & unum cum eo deum
ſuper omnia benedictum in ſecula. Amen.

De decimo uerſu. Sermo. x. unde ſupra.

NEc noſtra eſt nec noua nobis ſed nota oīno ſen
tētia:ī ꝑcipuis qbuſqꝫ partibꝰ noſtræ fidei:qd
nō ſit,quàm qd ſit:& ſcire poſſe faciliꝰ,& ꝑicu
loſius ignorari. Idē ſanè & ſpei nō incōueniē
ter tribui poſſe uidet. Lōgè em̄ faciliꝰ mēs hūana tātorū
Heb.11. experta malorū:quibus ſit caritura quàm qbus ꝑfruitura
comprehendit. Nempe germana fidei ſpeiqꝫ cognatio eſt
ut quod illa futurum credit:hæc ſibi icipiat ſperare futu-
rum. Merito proinde apoſtolus fidem ſperādarum rerum
ſubſtantiam eſſe diffinit:ꝙ uidelicet & non credita nemo
ſperare:nō plus quàm ſupinane pīgere poſſit. Dicit ergo
fides:parata ſunt magna & inexcogitabilia bona à deo fi-
delibus ſuis:dicit ſpes mihi illa ſeruantur:nam tertia qui-
dem charitas curro (mihi ait) ad illa. Cæterum ut iam me-
1.Cor.2. mini difficile omnino aut etiā impoſſibile eſt illorum qua
litatem inueſtigare bonorū:niſi cui forte (iuxta illud apo
ſtoli:quæ oculus nō uidit:nec auris audiuit:nec in cor ho
minis aſcendit:quæ præparauit deus diligentibus ſe) re-
uelauit ipſe per ſpiritum ſuum. Sanè quantumlibet perfe
ctus in carne adhuc mortali degēs:niſi enim eſſet hic quæ
dam ut ita dixerim imperfecta perfectio:non diceret apo-
ſtolus quotquot perfecti ſumus idipſum ſentiamus:idip-
ſum ꝑfecto quod premiſerat nō quaſi iam acceperim aut
1.Cor.13. iam perfectꝰ ſim. etiā paulus ipe neceſſe eſt fateatur quia
nunc cognoſco ex parte. Et item. Videmus nunc per ſpe-
culum & in enigmate:tunc autem facie ad faciem. Quod
ergo homini interim noſcitur capabilius:ſanè pia & pro-
uida inculcatiōe amplius cōmēdatur. Propriū em̄ eſt affli
ctorū:ut moleſtijs eximi ſummā reputēt fœlicitatē:& care
Pſal.114. re miſeria,ſummā beatitudinē arbitrent. Vnde ꝓpheta in
pſalmo. Cōuertere,inquit,aīa mea in requiem tuā:qa dn̄s
benefecit tibi:nec ulla tn̄ collatæ munera fœlicitatis enu-
merat:ſed adiūgit. Quia eripuit aīam meā de morte:ocu-
los meos à lachrymis:pedes meos à lapſu. In quibus ſanè
uerbis patēter indicat:quātā ſibi requiē,quantaqꝫ dn̄i be
neficia:iudicet à tribulationibus & periculis liberari. Cui
profecto ſententia illud quoqꝫ quod de pſalmo nonage-
ſimo quod hodie nobis tractandum eſt: ſimile inuenit.
Non accedet ad te malum:& flagellū nō appropinqua-
bit tabernaculo tuo. Eſt autem uerſus ipſius quantū nos
capimus facilis intelligentia:ad quā fortè ex uobis iam
aliqui præuolarint. Neqꝫ em̄ tā rudes eſtis aut ſpiritua-
lis ſtudij tam expertes:ut non facilime inter uos & taber-
nacula ueſtra:& rurſum inter id quod malum & flagellū
dicitur diſcernatis. Nam & apoſtolū ſane audiſtis dicen-
tem:cum iam bonum certamen:certaſſet uelocē fore de-
poſitionem tabernaculi ſui. Sed quid ego apoſtoli uerba 1.Thi.4.
memoro? Quaſi uero ignorare poſſit miles tabernaculū
ſuum:aut docēdus ſit exemplo alieno. Videmus ſane nō-
nullos tabernacula ſua in turpiſſimæ captiuitatis domici
lia cōmutaſſe:nec militare in his:ſed miſeram gerere ſer-
uitutem. Imo uerò (quod omnino ridiculū eſt) ſic errant
aliq:& in tantam obliuionem & ſpiritualē freneſim deue
nerūt, ut nihil ſeſe aliud putare quam ſuum hoc exterius
tabernaculū uideant. Quid em̄ aliud quàm nō modo dei.
ſed & ſui ignorantiam habent:qui tanquā mortui à cor-
de omnē inſumunt operā circa carnem ſic intēdentes ta-
bernaculo ſuo:ac ſi nunquā putent eſſe caſurū? Verun-
tamē cadat neceſſe eſt:atqꝫ id quidem in breui. An nō ſe-
ipſos neſcire uidentur:qui ſic dediti ſunt carni & ſangui-
ni ac ſi oīno nihil aliud quàm carnē ſolū ſe eſſe reputent:
ſic iā uano accipiētes animas ſuas:tanquā prorſus igno-
rēt animas ſe habere? Si ſeparaueris precioſum à uili, ait
dn̄s tāquā os meum eris:hoc eſt ſi ſolerter diſcreueris in- Hier.15.
ter exteriorem,interioremqꝫ ſubſtantiam:ut nō plus ta-
bernaclo tuo timeas à flagello:quàm tibi ip̄i à malo. Hoc
em̄ malum eſt. Vnde dicitur:declina à malo & fac bonū. Pſal.36.
Hoc malū quod ſua quidē aīa animā priuat:quod ſepa-
rat inter te & deum:ut eo regnāte tanquā corpus ſine ani
ma:ſic ſit anima ſine deo,plane mortua ī ſemetip̄a : inſtar
unius eorum quos tanquam ſine deo in hoc ſeculo fuiſſe
apoſtolꝰ memorabat. Nec ſane dixerim:ut uel ip̄am odio
habeas carnem tuam. Dilige eam tanquā tibi datā in ad-
iutorium,& ad æternæ beatitudinis cōſortium præpara-
tam. Cæterum ſic amet anima carnē:ut nō ipſa in carnem
tranſiſſe putetur:dicaturqꝫ ei à dn̄o:nō permanebit ſpiri
tus meus in homine:quia caro eſt. Diligat anima carnem
ſuam:ſed multomagis ſuam ipſius animā ſeruet:amet adā
euā ſuam:ſed nō ſic amet:ut uoci eius plus obediat quàm
diuinæ. Deniqꝫ ne ipſi quidem expedit ſic amari:ut uide
licet cui interim caues à flagello paternæ correptiōis the Matt.3.
ſaurizes iram æternæ dānationis. Genimina uiperarū ait
Ioānes:quis demonſtrauit uos fugere à uentura ira? Fa-
cite dignos fructꝰ pœnitētiæ. Ac ſi euidētiꝰ loqueretur.
Apprehēdite diſciplinam:nequando iraſcatur dn̄s: ſuſti-
nete uirgā corripientē: ne ſentiatis malleū cōterentem.
Q̄uo dicūt nobis carnales homines,crudelis eſt uita ur̄a,
non parcitis carni ueſtræ? Eſto non parcimus ſemini. In
quo ei magis parcere poteramus? An non melius eſt illi
renouari & multiplicari in agro: quàm in horreo putre-
fieri? Heu, Cōputruerunt iumēta in ſtercore ſuo. Sic uos Ioel.1.
parcitis carni ueſtræ? Simꝰ nos crudeles interim nō par-
cendo:at uos plane parcendo crudeliores. Siquidē etiā
nunc caro noſtra requieſcit in ſpe:uideritis uoſipſi quid
ignominiæ interim ueſtra ſuſtineat:quid miſeriæ eā ma- Textus.
neat in futurum. Non accedet ad te malum:& flagellum
nō appropinquabit tabernaculo tuo. Hic duplex eſt ſto-
la:& gemina quædam immortalitas commendatur. Vn-
de enim niſi ex ſeparatione animæ & corporis mors pro-
cedit? Inde eſt:ꝙ mortuum corpus exanime nominatur.
Vnde autem ſeparatio hæc,niſi ex flagellis preſentibꝰ:
ex qualibet doloris uehementia:ex ipſiꝰ corporis corru-
ptione:ex pœna paccati? Merito timet ꝓinde & odit fla-
gellum caro noſtra:quo nimirum ab ipſius animæ tā de-
lectabili honorabiliqꝫ conſortio amarum nimis diuor-
tium patiatur. Ceterum interim quidem donec reuoce-
tur:uelit nolit ſuſtineat,illud neceſſe eſt. Expedit autē ſic
tolerare ut prorſus euadas:& flagellū deinceps non ap-

propinquet tabernaculo tuo. B Iam uerò ut ſupra me-
minimus: & inceſſanter cõuenit meminiſſe, ſ. uera aiæ ui-
ta deus eſt: & inter hæc quoq; ſeparat malũ, ſed malũ aiæ:
qđ nõ eſt aliud quàm pctm̃. Eya frẽs nugari libeat: ocio-
ſitatibus indulgere delectet. Nimirũ gemino hoc ſerpẽ-
te uicino: q duplicẽ nobis auferat uitã: alter corporis alt
cordis quidni ſecure dormiamus: niſi ꝙ de negligẽtia in
grauiori ꝑiculo nõ tã ſecuritatis eſt: quàm deſperationis
indiciũ? Et quidẽ optãdum nobis ab utroq; liberari: ſed
cauẽdũ ſane interim pctm̃ quàm pcti pœna & eo ſtudio-
ſius à malo quàm à flagello declinãdũ: quo ꝑnicioſius &
oĩno infœlicius ſit à deo animã quàm à corpore ſeparari.
Sane ubi prorſus de medio factũ fuerit omne peccatum
cauſa quidẽ omnino ſublata, ne ipſe quoq; deinceps ma-
nebit effectus: ut qũo accedere iã ad te malũ oĩno nõ po-
terit: ſic nec flagellum quidem ualeat appropinquare ta-
bernaculo tuo: ꝙ uidelicet iam longe ſit ab exteriori ho-
mine quælibet pœna, quàm lõge fuerit culpa ab interio-
ri. Neq; em̃ ait nõ erit in te malũ: aut flagellum in taber-
naculo tuo: ſed nõ accedet nõ appropinquabit. Siquidẽ
eſt cõſiderare hoĩes in quibus peccatum nõ modo habi-
tat, ſed & regnat: nec iam proximũ magis aut magis in-
timũ poſſe eſſe uidet̃: niſi forte cũ ſic dñabit̃ eis: ut nullo
modo deinceps ualeat non dñari. Eſt autẽ & alios inue-
nire in quibus quidẽ adhuc manet peccatũ, ſed iam non
dominatur aut præualet in eis: euulſum quodammodo:
necdum tñ expulſum: deiectum: ſed nõ prorſus eiectum.
Conſtat ſane ab initio nõ fuiſſe ſic: ſed in parentibus pri-
mis ante primam illã mandati præuaricationem non mo-
do nõ regnaſſe peccatum: ſed nec fuiſſe quidem. Attamẽ
quodãmodo iam tũc prope illis fuiſſe uidetur: quod tam
facile perſuaſum eſt: quod tam feſtinanter intrauit. Quid
uerò aliud ammonebat quàm & ipſam quoq; peccati pœ
nam & ſi necdũ ineſſe corporibus: iam tamẽ uelut præ fo
ribus eſſe qui dixit: in quacũq; die comederitis de ligno
ſcientiæ boni & mali morte moriemini. Fœlix ꝓinde ex-
pectatio: & beata ſpes noſtra: quorum tam longe glorio-
ſior futura eſt reſurrectio, quàm fuerit prima conditio: ut
nec culpa omnino nec pœna: nec malũ ſcilicet nec flagel
lum aut regnet aut habitet: aut regnare aut habitare iam
poſſit aliquãdo in animabus, ſeu in corporibus noſtris.
Non accedet, inquit, ad te malum: & flagellum nõ appro
pinquabit tabernaculo tuo. Nẽpe nil tam remotũ: quàm
quod adeſſe ultra nõ poteſt. Sed quid agimus fratres?
Vereor deprehẽdi. Nẽpe horam hãc, magnus ille & con-
munis abbas noſter & ueſter non uacationi ſermonũ, ſed
operi manuum noſcitur aſſignaſſe. Puto tamen ignoſcet
facile: præſertim nõ immemor religioſæ fraudis illi⁹ qua
romanus olim tribus tribus annis ei in ſpecu poſito pie
miniſtrauit. Pie ſiquidẽ ut legimus patris ſui oculis fura
bat̃ horas: & quẽ ſibi ſubripere ad mãducandũ poterat
certis diebus benedicto panẽ ferebat. Et ego quidẽ non
dubito fratres pluribus qui inter uos ſunt abundantiorẽ
ſpiritualium deliciarum ſuppetere copiam: ſed quod uo-
bis cõmunico nõ ſubripio mihi. Quinimo & ſecurius &
ſuauius quicqd illud ſit quod dñs donat ſumo uobiſcũ:
nec enim alimonia hæc diſtribuẽdo minuitur: ſed potius
augetur miniſtrãdo. Verũtamẽ quod aliqñ uobis loqui-
mur præter conſuetudinem ordinis noſtri: non noſtra id
agimus pæſumptione: ſed de uoluntate uenerabiliũ fra-
trum & coabbatũ noſtrorũ (q id nobis etiã iniungunt)
quod tñ ſibi quidem paſſim nolũt omnino licere. Nẽpe
aliam mihi rationem & ſingularẽ neceſſitatẽ eſſe noue-
runt. Neq; em̃ modo loquerer uobis: ſi poſſem laborare
uobiſcum. Illud forte uobis efficacius uerbũ foret: ſed &
conſcientiæ meæ magis acceptum. Cæterum quando id
mihi peccatis meis exigẽtibus: & oneroſi hui⁹ ut ipſi ſci
tis: tam multiplici infirmitate corporis & ipa quoq; tem-
poris neceſſitate negat̃. Vtinam dicens & non faciens in
regno dei uel minimus merear inueniri. Amen.

De. XI. uerſu. Sermo. XI. Vnde ſupra.

SCriptũ eſt & ueraciter ſcriptũ: qa miæ
dñi: ꝙ cõſumpti nõ ſum⁹: ꝙ nõ tradi-
dit nos in manus inimicorũ noſtrorũ.
Vigilat ſuꝑ nos indefeſſus & peruigil
ſingularis clemẽtie oculus nõ dormit
neq; dormitat q cuſtodit iſrael. Id qdẽ
neceſſe. Nõ enĩ dormit neq; dormitat
q impugnat iſrael. Et ſicut ipſe ſolicit⁹ nri & ipſi cura eſt
de nobis: ſic ille, ſolicitus eſt ut nos mactet & ꝑdat: & una
ei cura ne forte q auerſ⁹ eſt reuertat̃. Nos aũt aut nõ attẽ-
dim⁹ aut min⁹ attẽdimus reuerentiã præſidẽtis, ꝓtegen-
tis cuſtodiã, beneficia largientis, ingrati grãæ: imo tã mul
tiplicibus gratijs qbus ꝑuenit nos, & ſubuenit nobis. Et
nũc qdẽ ꝑ ſeipſum iplet ſplẽdorib⁹ aĩas nrãs: nũc ꝑ ange-
los uiſitat: nũc ꝑ hoĩes inſtruit: nũc etiã cõſolat̃ & erudit
ꝑ ſcripturas. Quæcũq; em̃ ſcripta ſunt ad nrãm doctrinã Rom̃.15.
ſcripta ſunt: ut ꝑ patientiã & cõſolationẽ ſcripturarũ ſpẽ
habeam⁹. bene ad doctrinã: ut ꝑ patiẽtiã ſperem⁹. Siqdẽ Rom̃.5.
(ut alibi dictũ eſt) doctrina uiri ꝑ patiẽtiã noſcit̃: ſed & pa
tiẽtia ꝓbationẽ operat̃: ꝓbatio uerò ſpem. Quid nos ſoli
nobis nõ adſumus: qd ſoli negligim⁹ noſipſos? An ideo
diſſimulãdũ nobis, qa undiq; ſubuenit̃ nobis? Imo uerò
ꝓpterea ſtudioſius uigilãdũ. Neq; em̃ tã magna ꝓ nobis
in cælo pariter & ĩ terra ſolicitudo geret̃: ſi nõ magna no
bis incũbere neceſſitas uideret̃: nõ tã multiplex nobis cu
ſtodia: niſi ob multiplices inſidias poneret̃. Fœlices pro-
inde fratres nri q iã liberati ſunt de laqueo uenãtiũ: q de
tabernaculis militantiũ ad atria qeſcẽtiũ, trãſierũt malo-
rũ timore ſublato, in ſpe ſingulariter cõſtituti. Vni iſtorũ
imo uniuerſitati dicit̃. Nõ accedet ad te malũ: & flagellũ
nõ appropinquabit tabernaculo tuo. Sanè cõſidera non
ad hominẽ q ſm carnẽ uiuit, ſed ad eũ qui in carne degẽs
ſm ſpiritũ ambulat: hanc fieri ꝓmiſſionem. Siquidem nõ
eſt diſtinguere inter illum & tabernaculum illius. Cõfuſa
in eo ſunt oĩa tãquàm ĩ filio babylonis. Deniq; eiuſmodi
homo etiam caro eſt: nec in eo ſpiritus manet. Vbi autem
non fuerit ſpũs bonus: qñ deerit malum? Porrò ubi ma-
lum: flagellum quoq; appropinquet neceſſe eſt. Semper
enim malum pœna comitatur. A Non accedet ad te ma
lum: & flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo.
Magna ꝓmiſſio: ſed unde id ſꝑare licet? Quõ malũ & fla
gellũ euadã: quõ effugiã: quõ elongabo ut non appropin
quent mihi? Quo merito: quà ſapiẽtia: qua uirtute? Qm̃
angelis ſuis mandauit de te: ut cuſtodiant te in omnibus Textus.
uijs tuis. In quibus omnibus uijs? Quibus declinas à ma
lo: quibus fugit à uentura ira. Multæ ſunt uiæ, & genera
multarum uiarum: magnum profecto periculum uiatori.
Quàm facile in multarum occurſu errabit ĩ uia ſua: q uia-
rum diſcretione caruerit: B Nam neq; angelis mandatũ
ut in oĩbus uijs cuſtodiant nos: ſed in oĩbus uijs noſtris.
Sunt autem à quib⁹ & in quib⁹ oporteat cuſtodiri. Seru
temur ꝓinde uias noſtras fratres, etiã uias dæmonũ: uias
quoq; beatorũ ſpirituũ, & uias domini inueſtigemus. Et
quidẽ ſupra me eſt quod incipio: ſed adiuuabitis oratiõi
bus ueſtris: ut aperiat mihi theſaurum intelligentiæ ſuæ.
& uoluntaria oris mei beneplacita faciat ſibi deus. Viæ
igitur filiorum adam in neceſſitate & cupiditate uerſant̃.
Ab utraq; ſiquidem ducimur: & ab utraq; trahimur: niſi
ꝙ uidemur magis urgeri neceſſitate: trahi cupiditate. Et
neceſſitas quidem ſpecialiter corpori tribuenda uidetur.
Nec ſimplex illa eſt: ſed amfractus habens plurimos: pluri
maq; diſpendia: nam compendia pauca admodum: ſi qua
tamẽ. Quis hoĩm neſciat ꝙ neceſſitas hoĩm reuera quàm
multiplex ſit? Quis ſufficiat quàm ſit multiplex explicare
Ipſa nos erudit experiẽntia: ipſa uexatio dat intellectum.
In his quiſq; docet̃ quàm neceſſe habeat clamare ad dñm
non de neceſſitate ſed de neceſſitatib⁹ meis erue me. Nec
modo ab hac uia neceſſitatis: ſed ab ea quoq; quæ cupi-
ditatis eſt optabat educi qſquis nõ ſurda aure monita ſa-
pientis exceperit. Quid enim ille ait? A uolũtatibus tuis Eccli.18.
auertere. Et item. Poſt concupiſcentias tuas non eas. Si-
quidem

quidẽ è duabus malis longe melius eſt in neceſſitate gra-
di: quàm in cupiditate. Multiplex illa: ſed iſta ampliusper
oẽm modum, imo ultra oẽm modum multiplicior inueni
tur. Res cordis eſt iſta cupiditas: ꝓpterea tãto maior, quã
to anima pl⁹ eſt quàm corp⁹. Deniq; hæc ſunt uiæ q̃ uidẽ
tur hoĩbus bonæ: ſed finẽ nõ habent: niſi cũ demergũt in
profundũ inferni. Si inueniſti uias hoĩm: illud quoq; cõ-
ſidera, ne forte de his dictũ ſit. Contritio & infœlicitas in
uijs eorũ, ut ſit cõtritio in neceſſitate: infœlicitas in cupi-
ditate. Quõ in cupiditate infœlicitas? Id eſt, nõ fœlicitas
ut putat̃. Quid em̃ ſi cui forte uidet̃ in terrenarũ affluẽtia
rerum fœlicitas arridere cupita? Et ipõ infœlicior eſt: quo
uehementius ipſam pro fœlicitate amplectit̃ infœlicitatẽ:
aut magis ĩmergitur ei & abſorbet̃ ab ea. Væ filijs hoĩm
ab hac fœlicitate falſa atq; fallaci: uæ q dicit qa diues ſum
& nullius egeo: cum ſit pauper & nudus & miſer & miſe-
rabilis. Et neceſſitas quidem ex infirmitate carnis: cupidi
tas ex cordis inedia & obliuione procedit. Idcirco alienũ
mendicat anima: ꝙ oblita ſit comedere panem ſuum: pro-
pterea terrenis inhiat: ꝙ minime cæleſtia meditetur. D
Videamus & dæmonum uias. Videamus & caueamus ui-
deamus & fugiamus eas. Siquidem uiæ illorum præſum-
ptio & obſtinatio. Scire uultis unde id ſciam? Conſidera
te eorũ principẽ: qualis ille eſt, tales & domeſtici eius. Cõ
ſiderate uiarum ipſius principia: ſi nõ manifeſte in imma-
Eſai.14. niſſimam ſtatim ꝑ̃ſumptionem proſilierit dicens. Sedebo
in monte teſtamẽti in lateribus aquilonis ſimilis ero altiſ
ſimo. Q; temeraria: quamq; horrenda præſumptio. Nun-
quid non illic ceciderunt omnes qui operantur iniquita-
tem: expulſi ſunt nec potuerunt ſtare? Propter præſum-
ptionem ſtare nõ potuerunt: propter obſtinationem qui
cecidit non adijciet ut reſurgat. Ex hac namq; ſpiritus ua
dens: ex illa non rediens eſt. Et mira quidem præſumptio
dæmonum: ſed nõ minus mira obſtinatio eſt: ꝙ ſuperbia
eorum ſemper aſcendit: propterea nõ eſt illis cõmutatio.
Quia em̃ cõuerti noluerunt à uia præſumptionis: incide
runt in uiã obſtinationis. Q; peruerſo & euerſo ſunt cor-
de filij hoĩm: quicumq; ſectantur ueſtigia dæmonũ, ingre-
diuntur dæmonũ uias. Hæc enim tota aduerſum nos ſpi
ritualium colluctatio nequitiarum eſt: ut nos ſeducant ut
nos inducant in uias ſuas, ut deducant in eis, perducant
ad deſtinatum finem: qui paratus eſt eis. Fuge homo præ
ſumptionem: ne gaudeat de te inimicus tuus. Nempè in
his maximè uitijs gaudet: in ſeipſo expertus quàm diffici-
le poſſis ab hac tanta uoragine reſpirare. A Nolo autẽ
ignorare uos fratres: quonam modo deſcendatur imo ca
datur in illas. Primus enim ut interim occurrit gradus de
ſcẽſionis huius, diſſimulatio eſt proprie infirmitatis, ini-
quitatis, inutilitatis. Dum ſibi parcens, ſibi blandiens, ſi
bi perſuadens homo, aliquid ſe eſſe cum nihil ſit iam ipſe
ſe ſeducit. Secundus gradus: ignorantia ſui. Vbi enim in
primo gradu inutilia ſibi cõſuerit perizomata ſoliorum,
quid ſupereſt niſi ut uulnera tecta non uideat præſertim
cum ad hoc ſolum texerit ne uideret? Ex hoc tandem fit:
ut etiam alio reuelante, uulnera non eſſe contendat, con-
uerſus in uerba malitiæ ad excuſandas excuſationes in
peccatis. Atq; is quidem tertius gradus eſt admodum ui
cinus, imo cõtiguus præſumptioni. Quid enim mali iam
actitare uereat̃ qui præſumit & defenſare? Cæterum diffi
cile hic hærebit in tenebris & lubrico: præſertim cum nõ
deſit etiã angelus dñi malus perſequens & impellens. B
Itaq; quartus gradus uel quartum potius præcipitiũ cõ
temptus eſt: ut quẽadmodũ ſcriptura dicit: impius cũ ue-
nerit in profundũ malorum contẽnat. Ex hoc & deiceps
Puer.18. magis ac magis ſuper eum urget puteus os ſuum: dum ui-
delicet eiuſmodi animã contẽptus tradit impœnitentiæ:
impœnitentia obſtinatiõe firmatur. Hoc eſt iã peccatum
quod neq; in hoc ſeculo neq; in futuro remittitur: qa cor
durum & induratum nec timet deum: nec hoĩem reuere-
tur. Qui ſic in omnibus uijs ſuis adhæret diabolo: manife
ſte factus eſt unus ſpirit⁹ cum eo. Et uiæ quidem hominũ

quas ſuperi⁹ demonſtrauimus, ipſæ ſunt: de quibus dici-
tur? Tentatio uos non appræhendat niſi humana, & quia 1.Cor.10
humanũ eſt peccare. Porrò uias diabolicas à natura ho-
minis alienas eſſe quis neſciat: niſi ꝙ in nonnullis ipa ſibi
conſuetudo induiſſe naturã uideatur? Cæterum etſi quo
rundã hoĩm ſit: non humanũ tñ ſed diabolicũ eſt in malo
perſeuerare. C Quæ uerò ſunt ſanctorũ angelorũ uiæ?
Profecto illæ: quas unigenitus enarrauit dicẽs: Videbitis
angelos aſcendentes & deſcendẽtes ſuper filiũ hoĩs. Aſcẽ Ioan.1.
ſio igitur & deſcẽſio uiæ illorũ. Aſcẽſio propter ſe: deſcẽ-
ſio uel potius cõdeſcenſio propter nos. Sic beati illi ſpũs
aſcendunt per contẽplationẽ dei deſcendunt per compaſ-
ſionẽ tui: ut cuſtodiant te in omnibus uijs tuis. Aſcendũt
ad uultũ eius: deſcendũt ad nutũ eius: qm̃ angelis ſuis mã
dauit de te. Nec tamen uel deſcẽdẽdo uiſione gloriæ frau
dantur: quia ſemper uident faciem patris. Puto & uias do
mini uultis audire: Multum præſumere uideor: ſi me illas
promiſero oſtenſurum. Legi autem de ipſo: quoniã doce- ꝑ̃s.24.
bit nos uias ſuas. Cui enim alteri crederet̃? Docuit itaq;
uias ſuas, cũ aperuit labia prophetæ, ut diceret: Vniuer- Vbi ſu-
ſæ uiæ domini miſericordia & ueritas, Ita ad ſinglos, ita pra
ad omnes cõiter uenit, in miſericordia ſcilicet & ueritate.
Vbi em̃ multa iã fuerit de miſeratione ꝑ̃ſumptio, ſed obli
uio ueritatis: non continuo ibi deus. Sed neq; ubi terror
mult⁹ ex recordatiõe ueritatis: nulla aũt de memoria miæ
cõſolatio. Nã neq; ueritatẽ tenet: qui miam (ubi uerè eſt)
non agnoſcit: nec uera eſſe ſine ueritate mia poteſt. Itaq;
ubi miſericordia & ueritas obuiauerũt ſibi: ſeſe etiã iuſti-
tia & pax oſculantur: nec abeſſe poteſt: cuius in pace fa-
ctus eſt locus. Quanta audiuimus & cognouimus, ſiqui- ꝑ̃s.68.
dem patres noſtri annunciauerunt ſuper hac copula tam
fœlici miſericordiæ & ueritatis. Miſericordia tua & ueri-
tas tua ſuſceperũt me, ait propheta. Et alio loco. Mia tua
(inqt) ante oculos meos eſt: & cõplacui in ueritate tua, ꝑ̃s.25.
ſed & dominus ipſe de eo. Veritas mea & miſericordia
mea cum ipſo. Sed conſidera etiam manifeſtos aduentus
domini quemadmodum ſcilicet in eo quidem qui iã præ-
ſumptus eſt, miſericordem teneas ſaluatorem. Porrò in eo
qui in fine promiſſus eſt: ueracem ſuſtineas retributorem.
Nam & hinc forte uidebitur dictum quia miſericordiam
& ueritatem diligit deus: gratiam & gloriam dabit domi
nus: Quamuis & in priore quoq; aduentu recordatus ſit
miſericordiæ ſuæ & ueritatis ſuæ domui iſrael. & in poſte
riori licet iudicaturus ſit orbem terræ in æquitate, & po-
pulos in ueritate ſua: non tamen futurum iudicium ſit ſi-
ne miſericordia: niſi forte ei qui non fecerit miſericordiã,
Hæc ſunt etenim æternitatis itinera: de quibus apud pro
phetam ſic habes: Incuruati ſunt colles mundi: ab itineri Abac.3.
bus æternitatis eius. Ad manum eſt unde id faciliime pro-
bare poſſim. Siquidem miſericordia domini ab æterno
& uſq; in æternum. Et ueritas domini manet in æter-
num. Ab his itineribus incuruati ſunt colles mundi, ſu-
perbi dæmones: principes mundi huius tenebrarum ha-
rum: qui uiam ueritatis & miſericordiæ neſcierunt: neq;
meminerunt ſemitarum eius. Quid illi & ueritati: qui mẽ
dax eſt & pater eius? Deniq; habes manifeſte de eo ſcri
ptum: Qui in ueritate non ſtetit. Q; uerè longe fuerit à Ioan.8.
miſericordia: etiam inflicta nobis ab illo miſeria noſtra te
ſtatur. Quando ille unquam miſericors fuit qui homici-
da ab initio erat? Poſtremo qui ſibi nequam cui bonus?
Q; nequiſſimus ille ſibi qui nũquã ſuper propria iniqui-
tate dolet: nũquã ſuper propria damnatione compungit̃?
Nimirum falſa ꝑ̃ſumptio à uia ueritatis extruſit, crudelis
obſtinatio uiam miſericordiæ interclſit. Inde enim nec
in ſe unquam aſſequi nec à domino miſericordiam conſe
qui poteſt. In hunc ergo modum tumidi illi colles in-
curuati ſunt ab itineribus æternitatis: dum à uijs domini
(que quidẽ rectæ ſunt) per amfractus ſuos: & diſtorta nõ
tam itinera quàm præcipitia corruerunt. Quàm uerò pru
dentius atquè utilius alij quidem colles: ab his itineribus
incuruati & humiliati ſunt ad ſalutem. Non enim in-

curuati ab his tanquā ab eorū rectitudine diſſidentes ſed ꝙ ipſa eos incuruauerunt itinera æternitatis. An non in curuatos iam cernere eſt colles mundi: dū ſublimes quiqꝫ ac potentes deuota ſubiectione inclinantur ad dominum & eius ueſtigia adorant? Nunquid nō incuruantur: cum ab ipſa ſua pernicioſa celſitudine uanitatis & crudelitatis ad humiles ſemitas conuertunt miæ & ueritatis? Ad iſtas nimirū domini uias nō modo bonorū ſpirituū: ſed etiam electorū uiæ hoim dirigunt. Et primus quidē gradus miſero homini emergenti de profundo uitiorū illa eſt mīa: qua miſeretur filio matris ſuæ: miſeretur animæ ſuæ perinde placens deo. Imitatur enim qui hmōi eſt magnum illud diuinæ miſerationis opus: compunctus cum eo qui prior pro eo punctus eſt moriēs & ipſe quodāmodo pro ſalute ſua: nec parcens ſubijci. Hæc miſeratio prima excipit redeūtem ad cor, & hæc intra ipſa uiſcerum arctitatur arcana. Supereſt ut uia regia ꝓgrediatur & ꝓcedat uſqꝫ ad ueritatem. & qđ ſæpiſſime cōmēdamus uobis: cordis
Rom.10. contritionē oris cōfeſſio comitetur. Corde enim creditur ad iuſtitiā: ore autem cōfeſſio fit ad ſalutē. Conuerſus ad cor, paruulꝰ fiat in oculis ſuis neceſſe eſt: ſicut ueritas ait:
Mat.18. Niſi conuerſi fueritis & efficiamini ſicut paruulꝰ iſte: nō intrabitis in regnū cælorū. Non ergo uelit diſſimulare ꝙ non ualet neſcire, quàm ad nihilū redactus ſit. Nō confūdatur in lucē prodere ueritatis: ꝙ nō ſine miſerationis affectu uiderit in occulto. Sic igredit̃ homo miæ uias & ueritatis: uias utiqꝫ dn̄i: uias uitæ: & fructus uiarum: ſalꝰ eſt uiatoris. Vias quoqꝫ angelorum ad eaſdem nihilominus tēdere manifeſtū eſt. Cū em̄ aſcendūt ad cōtemplationem inquirunt ueritatē de qua & deſiderādo ſatiant̃, & ſatiande deſiderant. Cū uerò deſcendūt faciunt nobiſcū mīam:
Hebr.1. ut cuſtodiāt nos in omnibus uijs noſtris. Adminiſtratorij enim ſpūs ſunt miſſi in miniſteriū propter nos. Planè miniſtri noſtri: nō dn̄i noſtri. Et in hoc unigeniti formā imitantur: qui non uenit miniſtrari ſed miniſtrare: qui ſtetit
Mat.20 inter diſcipulos tanquā qui miniſtrat. Fructus angelicarū uiarū qđ ad ipſos ſpectat: ſua ipſorū beatitudo & obedientia charitatis: qđ autem ad nos pertinet: inde quidē obtentus diuinæ gratiæ: hinc uerò cuſtodia uiæ noſtræ. Siquidem angelis ſuis mandauit de te, ut cuſtodiant te in omnibus indigētijs tuis, in oībꝰ deſiderijs tuis. Alioquin facile eſt tibi incurrere uias mortis, ut uidelicet aut de neceſſitate in obſtinationē: aut in ꝑſumptionē de cupiditate prorumpas: quæ quidem iam nō hoīm ſed dæmonum uiæ ſunt. In quo enim tā facile inueniri ſolēt hoīes obſtinati: quàm in eo quod aut ad neceſſitatem pertinere ſimulant aut arbitrantur? Quicqd moneas ait ille: ego quod poſſum, poſſum: & non ultra poſſum. Tu ſi hic ſis: aliter ſentias. Vnde uerò in preſumptionē: niſi ex quodā īpetu uehementioris deſiderij proſilimus? Interim ergo mandauit angelis ſuis deus: non quidem ut amoueant te a uijs tuis: ſed ut in eis ipſis te cuſtodiāt: & quaſi per uias ſuas: uias tuas dirigant in uias ipſius. Quonammodo inquis? Nempè ut quod angelus ex ſola charitate purius agit: tu propria ſaltem neceſſitate compulſus & ammonitus: deſcendas & condeſcendas exhibere proximo miſericordiā & rurſum cum eodē angelo leuans deſideria tua tota animi cupiditate aſcendere ſtudeas ad ſummam & perpetuā ueritatem. Hinc enim monemur leuare corda noſtra cum manibꝰ: hinc audimus quotidie: ſurſum corda. Hinc quoqꝫ negligentes arguimur: & dicitur nobis: Filij hominū
ps.4. uſquequo graui corde: ut quid diligitis uanitatē & quæritis mendacium. Exoneratum enim cor & leue, leuatur magis: ut q̄rat & deligat ueritatem. Nec mireris ꝙ in uias domini ſecum nos admittere imo & immittere non dedignētur: qui cuſtodire dignāt̃ in noſtris. Quàm fœlicius tn̄ in eis ipſi ambulāt: quāqꝫ ſecurius. Cæterū & ipi quoqꝫ lōgè inferius ab eo qui ueritas ipſa & ipſa mīa eſt: in mīa & ueritate uerſant̃. Quàm uerò cōgrue ſuis quæqꝫ gradibus: ſibiqꝫ competētibus diſpoſuit deꝰ. Summā rerum tenet ipſe qui ſummus eſt: ipſe ſupra quē nihil eſt: ultra quē nihil. Porrò angelos ſanctos non in ſummo quidē poſuit ſed in tuto: quippe ei q̄ in ſummo ſtat uicinius adhærētes ac perinde confirmatos uirtute ex alto. Nam hoīes quidē nec in ſummo: nec in tuto ſunt: ſed in cauto. Deniqꝫ & in ſolido ſunt. ideſt in terra habentes locum imū ſed nō infimū: unde & poſſibile & neceſſe ſit ut ſibi caueant. Dæmones aūt in pēdulo huius aeris uagi uētoſiqꝫ uagant̃. Indigni ſiquidē cælos conſcendere: ad terrā tn̄ deſcendere dedignant̃. Et hodie quidē iſta ſufficiant: atqꝫ utinā eiuſdem ipſius munere ſufficientes ei gratias referre ualeamus ex quo & ſufficientia noſtra eſt. Nō em̄ ſufficiētes ſumus uel cogitare aliquid à nobis quaſi ex nobis: niſi ipſe dederit nobis qui dat omnibus affluenter, & eſt ſuper omnia benedictus in ſecula ſeculorum. Amen.

De.xi.uerſu Sermo.xij.unde ſupra.

SI meminiſtis heſterno ſermone uias dæmonum præſumptionē diximꝰ & obſtinationē: nec tacuimꝰ q̄re id diceremꝰ. Poſſumus tn̄ ſi neceſſariū iudicatis uias eorū, uia adhuc alia inueſtigare. Nā & ſi oīmodis eas occultare laborē: multipliciter eos prodit ſpūſanctus: multipliciter in ſcripturis ſctīs declarat ſemitas iniquorū. Legimus ſiquidem de eis oībus qm̄
ps.11. in circuitu impij ambulāt. Legimꝰ de eorū pricipe: qm̄ circuit q̄rens quē deuoret. Qđ & ipē fateri cogitur in p̄ntia
1.Pet.5. maieſtatis: ut inter filios dei aſtans & unde ueniat requiſitus. Circuiui, ait, terrā & perābulaui eā. Dicamꝰ itaqꝫ uias
Iob.1. eius circuitionē & circūuentionē. Iſta em̄ ad nos: illa utit̃ in ſeipſo. Semꝑ ille extollit̃: ſed deijcit̃ ſemꝑ ſuperbia eius aſcēdit ſemꝑ: ſemꝑ humiliat̃. Nunqd nō circuitꝰ iſte? Qui em̄ in circuitu ambulat ꝓficiſcit̃ qdē: ſed ꝓficit nihil. Væ hoī q ſequit̃ hūc circuitū: q nūquā à ꝓpria uolūtate recedit: ſi conaris auellere: paululū ſeq uidebit̃ ſed ī dolo. Circuitus eſt: aliūde reditū parat: nō ab ea penitus abducet̃. Satagit undiqꝫ: undiqꝫ fugitat: hæret tn̄ ſemꝑ ꝓpriæ uolūtati. Verūtn̄ ſi mala eſt circuitio ꝓpria lōge equidē peior circūuētio aliena. Secūda ſiquidē uel maxime diabolū facit. Sed quō fratres ut miſerū hominē circūueniat, ſuperbiſſimus ille deſcēdit? Vide circuitū impij etiā in hoc ipō. Oculi eius oē ſublime uidēt: at tn̄ ima quoqꝫ ipſa curioſe ueſtigat, ſed ut magis aſcēdat ut uehemētius intumeſcat, & dū cōculcauerit humilē ſibi uideat̃ ipſe ſublimior: ſicut
ſcriptū eſt: Dū ſuperbit impius, incēdit̃ paup. Quàm per- ps.138.
uerſe aſcendentes & deſcēdētes angelos bonos, angelus malus æmulatur. Aſcēdit ſtudio uanitatis: deſcēdit liuore malignitatis. Cuius mēdax aſcēſio: eius crudelis deſcēſio eſt: expers ille (ut heri diximus) miæ & ueritatis. Cæterū ſi deſcēdūt maligni ut circūueniāt: gr̄as ei cuius mādato deſcendūt & benigni angeli, ut ſubueniāt nobis, ut cuſtodiāt nos in oībus uijs noſtris. Necqꝫ hoc ſolū: ſed in manibus, inqt, portabūt te: ne unquā offendas ad lapidē pedē tuū. Quāta nobis fratres in huius ſcripturæ uerbis, & eruditio & ammonitio & cōſolatio exhibet̃. Quis in oībꝰ pſalmis tā magnificè puſillanimes cōſolat̃ negligētes ammonet: erudit ignorātes? Vn̄ id quoqꝫ fidelibꝰ ſuis ꝓuidētia uoluit diuina præſtare ut in ore ipſorū, uerſiculi pſalmi huius hoc maxime quadrageſimali tp̄e uerſarent̃. Nec aliūde quàm ex ipſius uſurpatione diaboli ſumpta uidet̃ occaſio: ut in hoc quoqꝫ neqſſimꝰ ille ſeruꝰ filij ſeruiat uel inuitus. Quid em̄ tā moleſtū ei: qd nobis eē pōt tā iocundū quàm ui etiā malū eiꝰ nobis cooperat in bonū? Angelis ſuis mādauit de te: ut cuſtodiāt te in oībꝰ uijs tuis. Cōfiteant̃ dn̄o miæ eius: & mirabilia eius filijs hoīm. Cōfiteā-
ps.8. tur & dicāt inter gētes qm̄ magnificauit dn̄s facere cū eis. Domine qd eſt hō quia innotuiſti ei: aut qd apponis erga eū cor tuū? Apponis cor erga eum: geris pro eo ſolicitudinem, curam illius habes. Deniqꝫ ei mittis unigenitum tuum, immittis ſpiritum tuū, promittis etiam uultū tuū. Et ne quid in cæleſtibus uacet ab opera ſolicitudinis noſtræ beatos illos ſpiritus ꝓpter nos mittis in miniſteriū: cuſtodiæ noſtræ deputas, noſtros iubes fieri pedagogos.

Parum

Parum eſt em̄ ꝙ facis angelos tuos ſpūs: facis & angelos
Mat.18. paruulorū. Deniqꝫ angeli eorū ſemꝑ uidēt faciē patris. Illos utiqꝫ tam fœlices & tuos ad nos: & noſtros ad te āgelos facis. D Angelis ſuis mandauit de te. Mira dignatio & uerè magna dilectio charitatis. Quis em̄, qbus, de quo, quid mādauit? Studioſe cōſideremꝰ fratres: diligēter cōmendemus memoriæ hoc tam grande mandatū. Quis em̄ mādauit. Cuius ſunt angeli: cuiꝰ mādatis obtemperauit: cuiꝰ obediūt uolūtati? Nēpe angelis ſuis mādauit de te: ut cuſtodiant te in oībus uijs tuis: nec cūctant̃ quin etiā in manibus tollant te. Summa ergo maieſtas mandauit angelis, & angelis ſuis mandauit. Illis utiqꝫ ſublimibus: tā beatis tam proxime ſibi cohærētibus: tam familiariter adhærentibꝰ, & uerè domeſticis dei. Mandauit de te. Tu quis es? Dn̄e qd eſt homo ꝙ memor es eius: aut filius hoīs qm̄ reputas eū? quaſi uerò non ſit homo putredo, & filiꝰ hoīs uermis. Sed qd putas mandauit de te? Nunqd ſcripſit contra te amaritudines? nunquid ut contra foliū qđ uēto rapitur oſtendāt potentiā ſuam, & ſtipulā ſiccam ꝑſequātur? Nunquid ut tollant impium ne uideat gloriā dei? Mandandū iſtud eſt: non mandatum: non recedas ab adiutorio altiſſimi: in protectione dei cæli commorare: ne de te illud qn̄qꝫ mādet̃. Que em̄ protexerit deus cæli: nō de eo illud mandabitur: ſed pro eo. Et ꝙ interim non mandatur. Pro eo differtur: ut ſint omnia propter electos. Deniqꝫ parantibus ire ſeruis & continuo ſuperſeminata col-
Mat.13. ligere zizania cupientibus: prouidꝰ paterfamilias: ſinite, inquit, uſqꝫ ad meſſem ne fortè eradicetis ſimul & triticum. Quomodo igitur tādiu ſeruabitur interea: Hoc plane, hoc opus præſens, hoc mandatum tēporis huius. Itaqꝫ angelis ſuis mandauit de te ut cuſtodiant te. O triticū inter zizania, ô granum inter paleas, ô lilium inter ſpinas. Gratias ei fratres: gratias ei & pro nobis pariter & ꝓ uobis. Præcioſum depoſitum nobis commiſerat: fructū crucis ſuæ præcium ſanguinis ſui. Nō eſt cōtentus cuſtodia hac tam parum tuta, tam parum utili, tam fragili, tam inſufficienti. Super muros tuos hieruſalem conſtituit cuſtodes. Nempè etiam ipſi qui uidentur muri aut in muro ipſo columnæ: his cuſtodibus egēt & maxime. Angelis ſuis mandauit de te, ut cuſtodiāt te in omnibus uijs tuis. Quātam tibi debet hoc uerbum inferre reuerentiā, afferre deuotionem, conferre fiduciam. Reuerētiam pro præſentia, deuotionē pro beniuolentia, fiduciā pro cuſtodia. Caute ambula: ut uidelicet cui aſſunt angeli: ſicut eis mandatum eſt: in omnibus uijs tuis. In quouis diuerſorio, in quouis angulo, angelo tuo reuerentiam habe. Tu ne audeas illo præſente: qđ uidente me nō auderes. An præſentē eſſe dubitas quē nō uides? Quid ſi audires, quid ſi tāgeres: qd ſi olfaceres? Vide q̄a non ſolo uiſu rerū præſentia cōprobetur. Non omnia uiſui ſubiacent: nec corporalia quidem. Quantomagis ſpiritualia procul ſunt ab omni ſenſu cor-
Heb.11. poreo, & ſpiritualiter potiꝰ ueſtiganda? Si fidem cōſulas: ea tibi angelicā ꝓbat præſentiā non deeſſe. Nec dixiſſe piget: qm̄ fides probat quàm nimirū apl'us argumentū non apparētiū eſſe diffinit. Aſſunt igitur & aſſunt tibi nō modo tecum ſed etiā pro te. Aſſunt ut protegant: aſſunt ut
Iaco.1. proſint. Quid retribues domino pro omnibus quæ retribuit tibi? Siquidem ſoli ei honor & gloria. Quare ei ſoli? q̄a ipſe mandauit, & omne datum optimum nō niſi ab illo eſt. Veruntamē & ſi ille mandauit: ipſis quoqꝫ q & ei ex tāta charitate obediunt, & nobis ſubueniunt in tāta neceſſitate: ingratos eſſe nō licet. Simus ergo deuoti: ſimꝰ grati tātis cuſtodibus, reamemus eos, honoremus eos quantum poſſumus, quātum debemus. Totus tn̄ ei reddatur & amor & honor noſter: à quo tā ipſis quàm nobis eſt totū
1.Thi.1. unde honorare poſſumꝰ uel amare: unde amari honorariue meremur. Neqꝫ em̄ apl'us ubi ait: ſoli deo honor & gloria: prophetico credēdus eſt obuiare ſermōi qui ſibi etiā
ps.9. amicos dei nimis honorificatos eſſe teſtatur: Puta aūt ſi-
Rom.13. mile eſſe illud uerbum apoſtoli ei quod item ait. Nemini quicquā debeatis niſi ut inuicē diligatis Siquidē nō hoc uoluit ut alia quælibet debita negarentur: ꝑſertim cū idē ipſe dicat: cui honorē, honorē &c. in hunc modū. Vt ergo plenius intelligas quid in utroqꝫ ſenſerit, quidue monue- Vbi ſu-
rit: uide quemadmodum inter radios ſolis minora quæli pra-bet luminaria non uidentur. Nunquid amota modo ſydera arbitramur: nunquid extincta? Minime quidē ſed ampliori claritate quodammodo tecta: interim apparere nō poſſe. Sic ergo dilectio illa quæuis debita ſuperans quaſi ſola regnare debet in nobis: ut quicquid debetur cæteris ſibi uendicet, & ex dilectiōe omnia faciamus. Sic diuinus præualere debet honor & quodammodo preiudicare uniuerſis: ut ſolus ipſe non modo præ omnibus ſed in omnibus honoret̃. Idipm̄ ſane putes dictū etiā de amore. Quid enim extra ipm̄ reliqt cæteris: qui totū cor, totā aīam, totā uirtutē, dn̄o deo ſuo in dilectiōe donauit. In ipſo itaqꝫ fratres affectuoſe diligamus angelos eius tanquā futuros aliquando cohæredes noſtros: interim uerò actores & tutores à patre poſitos: & præpoſitos nobis. Nunc em̄ filij dei ſumus, & ſi nondū appareat quid erimus: eo ꝙ adhuc paruuli ſub tutoribus & actoribus ſimus: tanquā nihil interim differentes à ſeruis. Cæterum & ſi tā paruuli ſumus: & tā magna nobis: nec modo tam magna: ſed & tam periculoſa uia reſtat: quid tamen ſub tantis cuſtodibus timeamus. Nec ſuperari nec ſeduci: minus autem ſeducere poſſunt qui cuſtodiunt nos in omnibus uijs noſtris. Fideles ſunt prudentes ſunt potētes ſunt, quid trepidamus? Tm̄ ſequamur eos, adhereamus eis, & in protectione dei cæli commoremur. Vide em̄ quàm neceſſaria ſit iſta protectio: iſta cuſtodia in uijs tuis. In manibus, inquit, portabūt te: ne unquā offendas ad lapidem pedē tuum. Parū tibi uidetur ꝙ non ſit lapis offenſiōis in uia. Cōſidera quæ ſequū- Textus
tur: Sup aſpidē & baſiliſcū ambulabis, & cōculcabis leonē & draconē. Q̄ neceſſarius pedagogus imo etiam baiulus: ꝑſertim paruulo inter hæc gradienti. In manibus inquit portabunt te. In tuis quidem uijs cuſtodient te, & deducēt paruulū: qua poteſt paruulꝰ ambulare. Cæterū nō te patiētur tentari ſupra quàm ſuſtinere potes: ſed in manibus tollent ut pertranſeas offendiculum. Q̄ facile tranſit qui illis portatur manibus quàm ſuauiter iuxta uulgare prouerbium natat: cuius alter ſuſtinet mentū. Quoties ergo grauiſſima cernit̃ urgere tētatio, & tribulatio uehemes imīnere inuoca cuſtodē tuū: ductorē tuum: adiutorē tuū in opportunitatibꝰ, in tribulatiōe. Inclama eū & dic: Dn̄e ſalua nos, Perimꝰ. Non dormit neqꝫ dormitat. Et ſi ad tp̄s qn̄qꝫ diſſimulet: ne fortè periculoſius ab illiꝰ te manibꝰ ipſe præcipites ſi te eis ignoraueris ſuſtētatū: Spūales em̄ ſunt manus iſtæ, & auxilia utiqꝫ ſpūalia: quæ ſingulis electorū ꝓ cuiuſqꝫ diſcriminis mō, & obiecte difficultatis tanquā lapideæ molis quantitate: ab his qui ſibi deputati ſūt angelis ſpiritualiter & multipliciter exhibent̃. Dico ego tamen aliqua ex his q̄ cōmunia magis arbitror & paucis qui inter uos ſunt inexperta. Turbatur aliquis uehementer ſeu corporali quouis incōmodo: ſeu tribulatione aliqua ſeculari ſeu acedia ſpūs, & quadam animi defectione langueſcens. Iam tentari incipit ſupra quàm ualeat ſuſtinere iam impinget & offendet in lapidem: ſi non fuerit q ſubueniat. Quis uerò eſt lapis iſte? Ego illū intelligo lapidem offenſionis & petrā ſcandali: in quā ſi offenderit quis collidetur: ſuper quē uerò ceciderit cōteret eū. Lapidem utiqꝫ angularem, electum, ꝑcioſum, qui eſt dn̄s chriſtus. In hūc lapidem offendere eſt murmurare aduerſus eum, ſcandalizari à puſillanimitate ſpiritus & tempeſtate. Itaqꝫ opus illi eſt angelica ope: angelica conſolatione: angelicis manibus: qui iam defecit, iam propemodum offendit in lapidem. D Et uerè offendit in lapidem qui murmurat & blaſphemat: ſeipſum collidens: non eum in quem furibundus impingit. Arbitror ſanè uelut duabus quibuſdam manibus eiuſmodi homines interdum ab angelis ſupportari: ut quodammodo nō ſentientes tranſeāt quod tantopere formidabant: nec parum mirentur poſtmodum tam ſuper poſteriori facilitate: quàm ſup difficul-

tate priori. Vultis ſcire quas intelligam duas manus? Du
plicem utiqꝫ demõſtratione͂: du͂ uidelicet hinc quidem tri
bulationis breuitas: inde æternitas retributionis oſtendi
tur, aut magis pi͂gitur uel imprimitur cordi ut i͂timo af-
fectu ſentiat: quonia͂ momentaneu͂ hoc & leue tribulatio-
nis noſtræ ſupra modu͂ in ſublimitate: æternu͂ pondꝰ glo
riæ operatur in nobis. Quis uerò iſtas tam bonas per bo
nos non credat fieri: cum certum ſit ꝙ ecõtrario male uti
qꝫ fiant immiſſiones per angelos malos? Habetote fami-
liares angelos fratres mei: frequentate eos ſedula cogita-
tione & deuota oratione qui ſemper uobis aſſunt ad cu-
ſtodiam & conſolationem.

De .xij. uerſu. Sermo decimuſtertius, unde ſupra.

Poſſumus hunc uerſum qui in manibus eſt uidi
licet: In manibꝰ portabunt te &c. nõ modo de
præſenti cõſolatione dictum accipere ſed etia͂
de futura. Nempè cuſtodiu͂t nos in uijs noſtris
angeli ſancti: ſed uia finita (quod eſt utiqꝫ uita finita) in
manibus tollunt. Nec eni͂ deſunt nobis teſtes fideles. Pro
xime lectu͂ eſt uobis de beatiſſimo patre noſtro uerè per
omnia benedicto: ꝙ dum intentam oculoru͂ aciem in ſple͂
dore coruſcæ lucis habere uideret: uidit germani anima͂
capuani epiſcopi in ſphera ignea ab angelis in cælum de-
ferri. Sed quid huiuſmodi teſtimonia requirimus? Ipſa in
euangelio ueritas de mendico & ulceroſo lazaro ait, qm͂
portatus eſt ab angelis in ſinum abrahe. Neqꝫ enim in il
la tam noua nobis tanqua͂ incognita regione ambulare
ipſi poſſemus: præſertim cum ta͂tus ſit lapis in uia. Quis la
Mat. 4. pis? Qui in lapidibus olim conſueuerat adorari: qui lapi
des obtulit domino dice͂s: Dic ut lapides iſti panes fiant.
Porrò pes tuus: affectio tua, pes animæ quàm in manibus
angeli portant ne offendat ad lapidem pedem tuu͂. Quo-
mõ eni͂ non uehementiſſime turbaretur anima ſi ſola hinc
egrederetur: ſi illas ſine conſolatione ingrederetur uias ſi
inter illos lapides ſuis pedibus graderetur? Etenim uerò
manifeſtius audi quàm neceſſe habeas portari in manibꝰ
Textus. alienis: nec alijs quàm angelicis tamen. Super aſpidem &
baſiliſcum ambulabis, & conculcabis leonem & dracone͂.
Quid inter hæc faceret pes humanꝰ? Quid humanæ affe
ctionis inter tam terribilia mõſtra conſtaret? Nempe ne
quitiæ ſpiritales ſunt, & quidem non incongruis appel
lationibus deſignatæ. Siquidem & de his dictum qđ ne-
quaqua͂ uobis excidiſſe reor. Cadent à latere tuo mille &
dece͂ milia a dextris tuis. Quis uerò ſcire poteſt an diuiſæ
ſint inter eos operatiões, malitiæ, miniſteria iniquitatis:
ut ex diuerſis officijs quin potiꝰ maleficijs, uocabula q́qꝫ
diuerſa ſortiti nominentur. Alius ſiquidem aſpis: aliꝰ ue-
rò baſiliſcus: alius autem leo: & alius quidem draco: ꝙ ui
delicet ſuo quide͂ inuiſibili mõ uarie quoqꝫ noceat: quaſi
Mat. 17. alius morſu, alius quoqꝫ uiſu, alius autem rugitu uel ictu
alius ſiquide͂ flatu? Legi etia͂ de quoda͂ genere dæmonio
ru͂: qđ non eijciatur niſi in orationibus & ieiunijs. Nil po
p̄s. 57. tuerat namqꝫ uerbu͂ apl'icæ increpationis ad illud. Quo-
modo non illud aſpis erat illa utiqꝫ de pſalmo aſpis ſurda
& obturans aures ne uocem audiat incantantis. Vis non
terreri a tam terrifico mõſtro: uis ſecurꝰ poſt morte͂ am-
bulare ſuper aſpidem iſta͂? Caue ne interim poſt ea͂ ambu
les: caue ne imiteris & nõ erit qđ paueas in futuro. Enim
uerò uitiu͂ eſt cui reor eiuſmodi ſpm͂ dn͂ari, & ſi uultis ſci
re ip̄a eſt circuitio à qua nobis heſterno ſermone monui-
mus eſſe cauendu͂. Ip̄a obſtinatio eſt, aduerſus qua͂ pridie
loq̄bamur. Nec em͂ piget quotie͂s datur occaſio ab hac ta͂
graui peſte p̄munire uox ut ea͂ oi͂modis fugiatis, ꝙ hæc q
de͂ ſit ſumma quæda͂ religioi͂s ſubuerſio: & uerè iuxta te-
Deu. 33. ſtimonium legiſlatoris uenenum aſpidum inſanabile. A
Dicitur aſpis hinc altera͂ aure͂ quam preſſius poteſt terræ
infigere: inde uero altera͂ caudæ immiſſione nihilominus
obturare ne audiat. Quid ad hæc inca͂ta͂tis uox., quid ſer
mo faciet prædica͂tis? Orabo pro eo: humiliabo in ieiu-
nio animam meam baptizabor pro mortuo, uberrimo
quodam profluuio lachrymarum? apud que͂ uiderim ni-
hil humanæ incantationis qualibet ſapientiam, nihil qua͂
tu͂cunqꝫ ammonitionis induſtria͂ præualere? Nouerit ta-
men uir pertinax nõ cælo ſeſe ſed ſolo infigere caput: ꝙ ſa
pientia deſurſum eſt: nõ mõ pudica ſed & pacifica ſit: hæc
aute͂ magis ut ita dicam aſpidica niſi terrena eſſe nõ põt,
Sed nec adeo obſurdeſceret: niſi caduca quoqꝫ obturaret
auditum. Quæ eſt hæc cauda? Finis inte͂tionis humanæ;
Hæc ſurditas deſperata: du͂ hinc qde͂ uelut terræ infixus
propriæ quiſqꝫ inhæret uoluntati: inde uelut reflectens
caudam, finem aliquem meditatur, & fingit animo quod
deſiderat adipiſci. Nolite obſecro fratres: nolite obturare
aures: nolite aliqua͂do obdurare corda ueſtra. Inde enim
tam mordax & amarus ſermo inuenitur in ore hominis
obſtinati: ꝙ nulla ad eum penetrare queat beniuolentia
monitoris. Inde aſpidi uirus in linguæ aculeo perſeuerat
ꝙ aduerſus linguam incantatoris tanto ſe ſtudio obtura
rit. B At baſiliſcꝰ (ut aiunt) uenenu͂ in oculo gerit: peſſi
mum animal, & præ omnibꝰ execrabile. Noſſe cupis ocu-
lum uenenatu͂, oculu͂ nequa͂, oculu͂ faſcinantem? Inuidia͂
cogitato. Quid uerò inuidere: niſi malu͂ uidere eſt? Si nõ
eſſet ille baſiliſcus nu͂qua͂ ꝑ eius inuidia͂ mors intraſſet in
orbem terrarum. Væ homini miſero: ꝙ inuidu͂ nõ p̄uidit.
Superemꝰ & uitiu͂ hoc du͂ adhuc uiuimus, ſi poſt mortem
uolumus miniſtrum tantæ nequitiæ nõ timere. Nemo al-
terius bonum inuido aſpiciat oculo. Nempe hoc ipſum
iam quod in ſe eſt: tabe ſua illud inficere & quoda͂modo
interficere eſt. Qui hominem odit: homicidam illum ueri 1. Ioa͂. 3.
tas ipſa teſtatur. Quid & ille q bonum odit in homine: nu͂
quid nõ homicida poterit appellari? Adhuc uiuit homo
& ille iam reꝰ eſt mortis eius: adhuc ardet ignis quem do-
minus ieſus miſit in terram: & inuidus tanqua͂ qui ſpiritu͂
extinxerit iam damnatur. Væ uobis à dracone. Immanis
eſt beſtia, flatu ideo, quicquid attigerit necat: non modo
beſtias terræ: ſed & uolucres cæli Haud aliu͂ ego dracone͂
hunc quàm ſpm͂ iracu͂diæ reor. Quantos etia͂ ſublimis ut
uidebatur uitæ flatu huius draconis miſere ſatis aduſtos
turpiter in huius os ingemimus cecidiſſe. Q; melius ſibi-
ipſis iraſci potuerant ne peccarent. Nimiru͂ affectio natu-
ralis ira hominum eſt: ſed abutentibus bona naturæ gra-
uis perditio eſt & miſeranda pernicies. Occupemus illam
fratres in quibus expedit ne fortè ad inutilia illicitaq́ꝫ ꝓ-
rumpat. Sic nimiru͂ ſolet amorem amor expungere: ſolet
timor timore depelli. Nolite timere eos qui corpus occi- Lucæ. 13
dunt ait dominus: animæ autem nõ habent quid faciant.
Et confeſtim, oſtendam au͂t ait, uobis que͂ timeatis. Time-
te autem eum qui poteſtate͂ habet corpus & anima͂ mitte
re in gehennam. Ita dico uobis: hunc timete. Ac ſi manife
ſtius dicat: Hu͂c timete ne illos timeatis. Repleat uos ſpu͂s
timoris dn͂i, & timor alienus locu͂ nõ habebit in uobis. Et
ego uobis dico. Non autem ego ſed ueritas: non ego ſed
dominus. Nolite iraſci eis qui tranſitoria uobis auferu͂t:
qui conuitia inferunt: qui ingeru͂t fortè ſupplicia & poſt
hoc faciunt nihil. Oſtenda͂ autem uobis cui debeat is ira-
ſci. Iraſcimini ei quæ ſola uobis nocere poteſt: ſola facere
ut omnia illa non proſint. Vultis ſcire quænam illa ſit?
Iniquitas propria. Ita dico uobis: huic iraſcimini. Nulla
em͂ nocebit aduerſitas, ſi nulla dn͂etur iniquitas. Qui per- p̄s. 35.
fecte huic iraſcit: cæteris nõ mouet, magis & amplectitur
ea? Ego, inquit, in flagella paratus ſum. Sit da͂nu͂, ſit cõui
tium ſit læſio corporalis. Paratus ſum & non ſum turba-
tus qm͂ dolor meus in conſpectu meo ſemper. Quidni ex
teriora omnia paruipenda͂ in huius æſtimatione doloris?
Filius, inquit, uteri mei perſequitur me, & cõuicianti ſer- 2. Re. 16.
uulo indignabor? Cor meu͂ dereliqt me: dereliqt me uir- p̄s. 39.
tus mea, & lumen oculorum meoru͂, & damna tp̄alia plan-
gam aut incommoda corporalia raputabo? Hinc nimiru͂
non modo ma͂ſuetudo orit cui draconis flatus nõ noceat
ſed etia͂ magnanimitas quàm rugitus leonis non terreat.
Aduerſarius ueſter ta͂qua͂ leo rugiens ait Petrus Gratias 1. Pet. 5.
magno illi leoni de tribu iuda: rugire iſte poteſt ferire
nõ poteſt. Rugiat quantum uult: tantum non fugiat ouis
chriſti.

xp̄i. Qua͂ta minat, qua͂ta exaggerat qua͂ta, intentat: non ſi
mus beſtiæ ut nos ꝓſternat uacuus ille rugitꝰ. Sic em͂ per
hibent qui talia curioſius ueſtigaueru͂t. Ad rugitu͂ leonis
nullam beſtia͂ ſtare poſſe: ne ea͂ quide͂ q̄ aduerſus ictu͂ eius
tota aioſitate repugnat, & pleru͂qꝫ ſuperat feriente͂: q̄ nõ
ſuſtinet rugiente͂. Verè beſtia ueræ rõnis expers: qui tam
puſillanimis eſt ut ſolo timore cedat: qui ſola futuri exag-
Heb. 12. geratione laboris uictus, ante conflictu͂ nõ telo, ſed tuba
proſternit. Nõdu͂ reſtitutis uſqꝫ ad ſanguine͂ ait ſtrenuus
ille dux: q leonis huius nouerat uanu͂ eſſe rugitu͂. Et alius
quida͂ Reſiſtite, inquit, diabolo, & fugiet á uobis.

Iaco. 4. De xij. uerſu, & xiij. Sermo. XIIII. unde ſup̄. B

Agamus fratres gratias factori noſtro:
benefactori noſtro: rede͂ptori noſtro, re
muneratori nr͂o: aut potiꝰ ſpei noſtræ.
Ipſe em͂ retributor: ipſe retributio noſ
tra. Nec aliud iam quàm ipſum expe-
ctamꝰ ab ipſo. Primu͂ quod nobis præ-
ſtitit: nos ipſi ſumus. Siquidem ipſe fe-
cit nos, & non ipſi nos. Parum ne tibi uidetur iſtud: quia
te fecit? Cogita qualem te fecit. Nempe etiam ſecundum
corpus egregia͂ creaturam: ſed ſecundu͂ anima͂ magis, ut-
pote imagie͂ creatoris inſigne͂, ratiõis participe͂ capacem
beatitudinis ſepiternæ. Porrò ſecu͂du͂ a͂bo ſimul præ cæ-
teris creaturis maxime a͂mira͂da͂: cohere͂te͂ ſibi incõprehe͂
ſibili artificio: inueſtigabili ſapie͂tia cõditoris. Itaqꝫ tam
magnu͂ hoc donu͂: quàm magna res homo. Sed quàm gra
tuitu͂ putas? Planum eſt: qa nihil a͂te ꝓmeruit, q pœnitus
p̄s. 51. nihil fuit. An poſtea ſperabat gratiam retributurus aucto
ri? Dixi dn͂o deus meus es tu: quoniam bonorum meoru͂
non eges. Non igitur neceſſaria͂ retributurꝰ gratia͂ ei qui
ſic per omnia ſibi ſufficit: ſed deuotas relaturus gratias ei
qui ſic meruit ſperabatur. Quidni gratias agat? Si quis
oculoru͂ lume͂: ſi quis uſum auriu͂ ſiqs nariu͂: ſi qs manuu͂:
ſi qs pede͂ tibi præpeditu͂ aliq́ mõ reparaſſe uideret ſi qs
ſopita͂ quauis occaſione excitaſſe in te ratione͂ qs nõ aliꝰ
tibi uehe͂me͂tiſſime ſucce͂ſeret ſi qua͂do fortè bn͂ficijs hu
ius immemore͂ aut benefactori depre͂he͂diſſet i͂gratu͂? Em͂
uerò dn͂s deus tuꝰ ipſa etiam tibi inſtrume͂ta largitꝰ: ex ni
hilo fecit hæc omnia. Nec modo fecit: ſed & cõpegit etia͂
& formauit: ac ſuo quodqꝫ illuſtrauit officio. Quomodo
non is oi͂ iure ſibi gratias exigit ampliores? Nam ne hoc
quide͂ (licet maximo) cõtentus munere qui dedit ut eſſes
qui ante non fueras: adiecit etia͂ unde ſubſiſteres qui iam
eras. Nec minꝰ liberaliter hoc: quàm illud mirabiliter eſt
operatus. Faciamus, inquit, homine͂ ad imagine͂ & ſimili
Ca͂n. 1. tudinem noſtram. Quid uerò poſtea? Et præſit piſcibꝰ ma
ris & beſtijs terræ &c. Nam & cæleſtia ſeſe elementa in
uſus creaſſe tuos ante docuerat. Nempè facta memoran-
tur ut eſſent in ſigna & tempora, & dies & annos. Cui pu
tas? Nulli utiqꝫ niſi tibi. Cæteræ ſiquidem omnes creatu
ræ aut in nullo egent his omnibus: aut non intelligunt
ea. Quàm copioſus in ſecundo hoc beneficio: quàm libe-
raliſſimus fuit. Quanta igitur largitus eſt ad ſuſte͂tatione͂
quanta ad eruditionem: quanta ad conſolationem: quan-
ta ex hoc ia͂ ad correptione͂: qua͂ta e͂t ad delectatione͂. Ve-
ru͂ hæc duo gratis, & dupl'r gratis fecit. Quid dico dupl'r
gratis? Sine merito tuo, ſine labore ſuo. Ne͂pe dixit & fc͂ta͂
ſunt. An idcirco minꝰ deuotꝰ, minꝰ obnoxiꝰ, minꝰ gratus
es: qđ hæc quide͂ ſicut ꝓ nihilo: ita de nihilo fecit? Peruer
ſi cordis eſt: occaſiões ingratitudinis ueſtigare. Nemo id
facit: niſi qui etiam gratis eſſet ingratus. Puto enim neu-
trum tibi propterea minus utile: quàm quod præſta͂ti mi
nime difficile fuit. Alioquin ſi fortè quod ei laborioſum
tibi magis commodum ducis: ex teipſo tibi iudiciu͂ hoc.
Nec te alibi illud putem: quàm, apud te didiciſſe. Sic præ-
ſtares libentius ipſe fratri tuo aſqꝫ incommodo tuo. Ve-
rum & ſi gratis præſtare uelles: nolles tamen ut hanc tibi
ille prætenderet ingratitudinis cauſam. Cæterum ex hoc
iam tertium opus tuæ redemptionis attende: Non eſt ue
lamen excuſationis: laboratum prorſus in ea. Gratis hoc
quoqꝫ præſtitum eſt: ſed gratis quod ad te pertinet. Nam
quod ad illum planè non gratis. Salus factus es pro nihi
lo: non de nihilo tamen. Quid ad hæc dormitat affectio?
Imo uerò mortua eſt illa non dormit, quæ huic beneficio
non reſpondet, quæ ſe tota͂ non effundit in gratiaru͂ actio
nem & uocem laudis. Nam & cætera duo euidentiſſime
tertium hoc commendant: ut in eis quoqꝫ uera fuiſſe dile
ctio cõprobetur: non propterea de facili præſtans qđ nol
let aliter: ſed quod non aliter oportet. Itaqꝫ facit te deus
tuus: facit tam multa ꝓpter te facit ꝓpter te & ſemetip̄m.
Verbum caro factu͂ eſt & habitauit in nobis. Quid adhuc
reſtat? Factus eſt ipſe tecum caro una: te quoqꝫ ſecu͂ faciet Ioan. 1.
ſpiritum unum. Nõ recedat hæc quatuor à corde tuo: nõ
ab ore, nõ à memoria, nõ ab affectiõe. Hæc cogita ſemper
in his iugiter delectare. Hic uelut quibuſdam ſtimulis ur
gens ſolicita anima͂ tuam: his facibus eam inflammare cu-
rato ad reamandum eu͂ qui tam multipliciter ſuu͂ tibi er-
ga tè commendat amore͂. Memento ſane quod idem ait.
Si diligitis me: mandata mea ſeruate. Serua igitur manda Ioa͂. 14.
ta creatoris tui: ſerua ma͂data benefactoris tui, redempto
ris tui, remuneratoris tui. Sed ſi hæc quatuor: quot ſunt
ma͂data? Oe͂s nouimus dece͂ eſſe. Itaqꝫ per quaternarium
hunc decalogum legis multiplicans uera͂ habes quadra-
geſima͂: tenes quadrageſima͂ ſpu͂ale͂. Tantum ſta in timore
& præpara anima͂ tuam ad tentatione͂. Caue ſerpe͂tis aſtu
tiam: obſerua inſidias inimici, nempe quadruplici tenta-
mento: quadripharia͂ impedire conatur actionem qua͂ exi
geris gratiaru͂: Tentatus eſt in his oi͂bus chriſtus: ut uera
citer ab apl'o ſcriberet: tentatus per oi͂a pro ſimilitudine Heb. 4.
aſqꝫ pc͂tõ. D Erit fortè q miret & dicat: quarta͂ ſeſe dn͂i
te͂tatione͂ nõ legiſſe. Veru͂ ut ego arbitror nõ hoc diceret:
ſi legiſſe ſe meminiſſet: qm͂ tantatio eſt uita hoi͂s ſuper ter
ram. Hoc enim qui meminit non ea tm͂ triplici te͂tatione
tantatum fuiſſe dominum arbitratur q̄ facta eſt in ieiunio
deſerti: in pinaculo templi: in uertice montis. Sanè in his
omnibus erat manifeſta tentatio. Verum illa q̄ extunc &
deinceps uſqꝫ ad morte͂ crucis ei nõ defuit, & ſi occultior
uehementior tamen fuit. Nec hoc quoqꝫ à propoſita ſimi
litudine uidetur abhorrere. Na͂ & tria illa beneficia quæ
iam tranſiere: euidentiſſima & in lucem poſita eſſe noſcu͂-
tur. Sanè quod ad ſpem uitæ æternæ pertinet: nõdum ex
hibitu͂ necdum propalatum eſt nobis. Nihil proinde mi-
ru͂ ſi ſit minus aperta tentatio: ubi etia͂ cauſa tentationis
occulta. Cæteru͂ & diuturnior & ualidior ip̄a eſt: ꝙ aduer
ſus ſpem noſtra͂ quicquid habet malignitatis exerat inimi
cus. Itaqꝫ primo quide͂: ut auctori naturæ ingratos faciat:
ampliorem ingerit pro natura ſolicitudine͂: que͂admodu͂
etiam ipſi chriſto eſurie͂ti auſus eſt dicere. Dic ut lapides
iſti panes fiant. Quaſi uerò figmentu͂ noſtru͂ ignores ipſe
qui finxit: aut nõ curet homines qui cæli uolucres paſcit. Mat. 4.
Q; uerò ingratꝰ eſt ei qui ꝓpter homine͂ uniuerſum hu͂c
condidit mundu͂: quiſquis ut ſubſtantia͂ eius quam con-
cupiſcit obtineat ꝓcide͂s nõ ueret adorare malignu͂. Hæc
oi͂a, inquit, tibi dabo ſi procide͂s adoraueris. Tu ne illa fe
ciſti miſer? Quõ dabis q̄ ille creauit: aut quõ abs te ſpera͂-
da: quomodo tua adoratiõe petenda, quæ ab illo condita
in illius poſita ſunt ditiõe? Iam in hoc ꝙ ait, mitte te deor
ſum, caue tibi quicunqꝫ es q templi pinnaculum conſcen-
diſti. Caue tibi ſpeculator domus domini, caue tibi qui
in eccleſia xp̄i locum cerneris tenere ſublimen. Q; ingra-
tus em͂: imo quàm iniurioſus eſt illi magno ſacrame͂to pie-
tatis, ſi in illo quæſtum æſtimes pietatem. Q; infidelis ei q
miniſteriu͂ hoc ſanguine proprio cõſecrauit: ſi eo quæras
gloria͂ tua͂ q̄ nihil eſt: quæras q̄ tua ſunt non quæ ieſu chri
ſti. Quàm indigne reſpondes eius dignationi: qui in diſ-
penſatione humilitatis ſuæ ſublimem eſſe te fecit, cæleſtia
tibi ſacramenta commiſit: cæleſtem fortè & ampliorem
quàm ipſis ſpiritibꝰ cæleſtibus tradidit poteſtate͂. Si deor
ſum ipſe te mittat: ſapies non quæ ſurſum ſunt, ſed quæ ſu
per terram: Sed & omnis q̄ de uirtutu͂ emine͂tia ad inanis
gloriæ ſeſe dimittit & deijcit appetitu͂: haud dubiu͂ quin

dñō uirtutū qui tāta inter nos tolerauit (ut nobis formā
huius imprimeret ſanctitatis) pro gratia contumeliā red-
dat. Conſideremus diligentius fratres: ne fortè prima illa
tentatio quæ corporalis neceſſitatis occaſione animū tur
bat: aſpidi debeat cōparari. Hoc em̄ animal quodāmodo
uiolentū morſu nocet: obturat aurē ne audiat uocē incan
tantis. Quid uerò agere nititur in hac parte tentator: niſi
ut aduerſus cōſolationē fidei aurē cordis obſtruat & ob-
turet? Sed nō profecit inimicus in eo: non illius præcluſit
auditū qui ait: non in ſolo pane uiuit homo: ſed in oī uer-
bo quod ꝓcedit de ore dei. Nā in eo ꝙ ait: hæc oīa tibi da
bo ſi ꝓcidens adoraueris me, in malū inſidiantis ſuadibilē
ſibilum aīaduertite draconis. Ferunt illū in arena latitan
tem: etiā aues uolātes flatu attrahere uenenato: Quàm ue
nenatus hic flatus fuit: hæc oīa tibi dabo ſi procidēs ado
raueris me uerū: nō erat iſta q̄libet auis nihil potuit dra-
conis flatus ad illā. De baſiliſco qd dicimꝰ. Monſtruoſius
cæteris ſolo uiſu hoīem inficere & interficere perhibetur.
Ni fallor, uana gloria eſt. Videte ne, inq̄t, iuſtitiā ueſtram
faciatis corā hoībꝰ ut uideamini ab eis. Ac ſi dicat. Caue
te oculos baſiliſci. Sed cui nocere dicit̄ baſiliſcus? Ei q nō
uiderit baſiliſcū. Alioquin ſi prior eum uideas, iā nō tibi
nocet ut aiunt: magis moritur ipſe. Ita eſt fratres. Non ui
dētes necat inanis gloria cæcos & negligentes qui ſe em̄
oſtentant: qui ſe exponunt, & non potius ipſi inſpiciunt:
non attendunt, nō diſcutiūt illam: nō uidēt deniqꝫ quàm
ſit friuola, quàm ſit caduca, quàm uana, quàm inutilis. Si
quis eum intueat̄ hoc mō morit̄ baſiliſcus: nec iā occidit
cum gloria: ſed occiditur magis & occidit eū quodāmodo
uerſa in puluerē: imo redacta in nihilum: puto autem non
eſt quærere quid ad inanē gloriā ea tentatio uiſa ſit perti
nere: ubi dictū eſt. Si filius dei es mitte te deorſum. Vt qd
enim hoc niſi ut uideret̄: ut laudaretur à baſiliſco? Et ui-
de quomodo ſeipſum occultauerit baſiliſcus: quaſi ut nō
ꝑs. 90. poſſit ante uideri. Scriptū eſt, inquit, quoniā angelis ſuis
mandauit de te, & in manibus tollent te. Quid ſcriptum
eſt maligne, quid ſcriptum eſt? Angelis ſuis mandauit de
te. Quid mēdauit? Animauertite & uidete: quoniā ſubti-
cuit malignus & fraudulentus: ꝙ malignitatis ſuæ com-
menta diſſolueret. Quid enim mādauit? Nempè quod in
pſalmo ſequit̄: ut cuſtodiāt te in oībus uījs tuis. Nunqd ī
ꝑcipitijs? Qualis uia hæc de pinaculo tēpli mittere ſe de
orſum? Nō eſt uia hæc de ruina: & ſi uia tua eſt: nō illius.
Fruſtra in tētationē capitis intorſiſti: quod ſcriptū eſt ad
corporis cōſolationē Huic neceſſe cuſtodiri cui timendū
ne offendat ad lapidē pedē ſuum. Nō eſt qd cuſtodiat̄: cui
non eſt qd timeat̄. Quid uerò taces & illud qd ſequitur.
Super aſpidē & baſilicū ambulabis, & cōculcabis leonē
& draconē? Te enim hæc parabola tangit. Mōſtruoſa ma
lignitas: monſtruoſis appellationibus conculcanda ſigna
tur. Nec modo ab ipſo capite: ſed etiā à corpore uniuer-
ſo. Siquidem aduerſus dn̄m poſt ternā cōfuſionē hāc iam
ſerpentina calliditate ſed crudelitate uſus eſt leonina: uſ-
qꝫ ad contumelias, ad flagella, ad alapas, ad mortē, & mor
tē crucis: ſed manifeſte etiā leonē, re conculcauit leo de tri
bu iuda. Sic & aduerſum nos fratres ut ī cæteris oībus ui
derit ſe fruſtratū: toto iam furore pſecutionē ſuſcitat qua
lis non fuerit ab initio: ut uehementia tribulatiōis regnū
cæleſte ſperantibus intercludat. Fœlix anima: quæ & ip-
ſum leonem potenti uirtute conculcans: uiolenter illud
rapere præualebit. Ex hoc itaqꝫ dilectiſſimi tanquā ſuper
aſpidem & baſiliſcum cautius & ſolicitius ambulemus.
Caueamus omnem radicem amaritudinis: ut nemo no-
ſtrum mordax inueniatur: nemo audax uel ardens, nemo
inexorabilis au rebellis. Nec uerò deorſum īmittamꝰ nos
ſed tranſcendamus & tranſeamus lætalē gloriæ tempora-
lis obtutum ut quomodo ſcriptū eſt, Fruſtra iacitur rhe-
te an̄ oculos pēnatorū. Cōculcemꝰ quoqꝫ leonē pariter
ꝓuerb. 1. & draconē: ut neqꝫ illius rugitus terreat: nec iſtius flatus
inficiat. Videntur hæc quatuor monſtra affectionibus
æque quatuor ſingula ſingulis ïcubare. Cui ergo potiſſi-
mum draco inſidiatur? Eſtimo quia cupiditati: ꝙ hāc no-
uerit eſſe radicem malorum omnium, & quæ maxime cor
ſubuertat. Inde enim etiam quaſi cōſulens dixit hæc om-
nia tibi dabo. Nam de leone quidèm manifeſtum eſt: ꝙ ni
ſi ad ianuam timoris terrificos dat rugitus. Porrò triſti-
tiæ fores aſpis obſeruat: & eas maxime morſibus ſuis per
uias arbitretur. Vnde & ad chriſtum dominum donec iā
eſurientem cerneret non acceſſit. Econtra ſanè caueat ne-
ceſſe eſt lætitia baſiliſcum: ꝙ eo potiſſimum additu uene-
natos ingerere ſoleat radios oculorū: nec uana gloria niſi
ob lætitiæ noceat uanitatē. Illud quoqꝫ conſidera, an for
tè uirtutes quatuor, quatuor his tentatiōibus apponere
ualeamꝰ. Leo rugiet quis non timebit? Si quis ille fuerit
fortis erit. Sed fruſtrato leone, draco abſcōditur in arena
ut uirulētis flatibus attrahat animā inſufflans ei quodā
modo cōcupiſcentiā terrenorū. Quis putas illius ꝑterui-
tabit inſidias? Nemo utiqꝫ niſi prudens. Ad fortē dū ad
iſta deſcendere caues: urget quis moleſtia, & ecce protinꝰ
aſpis adeſt, nā oportunū tempꝰ ſibi inueniſſe uidet̄. Quis
non exaſperabitur ab aſpide iſta? Nempe uir temperās &
modeſtus: qui ſciat abūdare & penuriā pati. Puto ex hac
occaſione faſcinare te uolet male blādiens oculus nequā.
Quis aduertet facie ſuā? Profecto iuſtus qui nō modo nō
ipſe ſibi accipere gloriā quæ dei eſt, ſed ne ab alio quidē
recipere uelit oblatā. Si tamē ille ſit iuſtꝰ q iuſte qd iuſtū
eſt exequat̄: qui iuſtitiā ſuā non faciat corā hoībus: q deni
qꝫ & ſi iuſtus fuerit caput nō leuet. Hæc em̄ uirtꝰ ſpāliter
in hūilitate cōſiſtit. Hæc intētionē purgat: hæc quoqꝫ me
ritū oē eo ueriꝰ & efficaciꝰ obtinet: q̊ minus arrogat ſibi.

De. xiiij. uerſu. Ser. decimus quintus, unde ſupra.

VEnite ad me oēs qui laboratis & onerati Matt. 11.
eſtis, & ego reficiā uos dicit dn̄s. Tollite
iugū meū ſuper uos, & inuenietis requiē
animabꝰ ueſtris. Iugū em̄ meū ſuaue eſt,
& onus meum leue. Laborantes ad refe-
ctionē inuitat: ad requiē prouocat onera
tos. Nō tamē interim onus ſubtrahitur aut laborē: magis
autē onere alio, alio labor commutat ſed onere leui ſuaui
iugo: in qbus requies ac refectio & ſi minus appareat ta-
men inueniatur. Graue onus iniquitas: ſedens ſup talētū
plumbi. Sub hac gemebat ſarcina q dicebat: Iniquitates ꝑs. 37.
meæ ſupergreſſæ ſunt caput meū: & ſicut onus graue gra
uatæ ſunt ſup me. Quod ergo onꝰ chriſti: qd onus leue?
Vt quidē ego ſentio beneficiorū. Dulce onus: ſed ei qui
ſentit, ei q experitur. Alioquin ſi nō inuenias: ſi nō aduer
tas graue omnino & ꝑiculoſum. Onerīferū animal homo
tempore ſuæ mortalitatis. Sed adhuc portat peccata ſua
onus eſt graue: ſi iā fortè exoneratus eſt à peccatis minus
quidē graue: ſed ſi ſanū ſapiat: nō minus grāde onus inue
niet hāc ipſam quā diximus exonerationē. Onerat nos cū
exonerat deꝰ: onerat beneficio, cū exonerat peccato. Vox
onerati. Quid retribuā dn̄o ꝓ oībꝰ q̄ retribuit mihi. Vox ꝑs. 119.
onerati. Exi à me: quia homo peccator ſum dn̄e. Vox one- Lucæ. 5.
rati. Semp em̄ quaſi tumētes ſuper me fluctus: timuit deū. Iob. 31.
Semp, inqt, timui ſicut ante: ſic poſt acceptā indulgentiā
peccatorū. Beatus hō qui ita ſemp eſt pauidus: nec minō-
ri agit̄ ſolicitudine: ne fortè obruat̄ beneficijs quàm pec-
catis. Ad hoc ſiquidē diuina nobis tā ſecura erga nos &
tā profuſa beneficētia cōmendatur: ut ſolicitemur ad gra
tiā: inuitemur ad dilectionē. Angelis ſuis mandauit de te:
ut cuſtodiant te in omnibus uījs tuis. Quid ultra potuit ti
bi facere & non fecit? Noui quid cogites ingenua crea-
tura. Habes gratiam angelis domini ſed ad ipſum ambis
dominum angelorum. Oras & optas: ut nuncijs nō cōten
tus, ipſe quoqꝫ q loquebat̄ aſſit: nec te quaſi p mediū ſed
ſui oris oſculo oſculet̄. Audiſtis ſuper aſpidē & baſiliſcū
leonē pariter & draconē tibi ambulādum fore: nec ſuper
dracone ipſo uictoriā michaelis & angelorum eius igno-
ras. Veruntamē non michaeli ſed domino dammat deſide- Iob. 17.
ria tua. Libera me & pone me iuxta te, & cuiuſuis manus
pugnet contra me. Hoc nempe nō eſt modo alijs ſed ipſis
quoqꝫ

quoqꝫ altioribus altius captare refugiū: ut ex ſententia ꝓ
fitenti qm̄ tu es dn̄e ſpes mea merito reſpōdeat̄: altiſſimū
poſuiſti refugium tuum. Non enim dedignat̄ eſſe ſpes mi
ſerorū miſerator & miſericors dn̄s nō ſeipſum liberatorē
ſimul & ꝓtectorē in ſe ſparantibus exhibere recuſat. Qm̄
in me ſperauit (inquit) liberabo eum protegā eū qm̄ co-
gnouit nomē meū. Nempe niſi dn̄s cuſtodierit ciuitatem
fruſtra uigilat qui cuſtodit eā: ſiue ille homo ſiue etiam ā-
gelus eſſet. Mōtes in circuitu hieruſalem: ſed parum hoc
imo nihil hoc foret: ſi non etiā dominus in circuitu eſſet
Cañ. 3. populi ſui. Merito proinde in cātico ſponſa deſcribitur
inuentis licet uigilibus, mō ab eis magis inuenta: nec em̄
eos ipſa quærebat, non ſubſtitiſſe nec contēta fuiſſe uigi-
libus ſed percunctata breuiter de dilecto ad ipſum ocius
ꝑs. 10. peruolaſſe. Erat em̄ cor eius nō in uigilibus: ſed in dn̄o fi-
duciam habens. Et aliter fortè ſuadētibus aiebat: In dn̄o
confido: quō dicitis aīæ meæ tranſmigra in montem ſicut
paſſer? Minꝰ uigilāter id obſeruarāt corinthij: cū offenſis
quaſi uigilibus ſecederent apud eos, & minime pertranſi
2. Co. 1. rēt. Ego quidē cephæ ego aūt pauli aiunt: ego uerò apol
lo. Sed quid fecerunt uigiles ſobrij, uigiles circumſpecti?
Nō ei poterāt ſibi ſuſcipe ſpōſam: qui bn̄ eā æmulabātur
q̄ æmulabant̄ dei æmulatiōe: q deſpōderāt uni uiro uirgi-
Cañ. 3. nē caſtā exhibere xp̄o. Percuſſerūt me & uulnerauerūt me
ait. Vt quid ita. Ni fallor, urgebant ut pertranſiret: prom
de inuētura dilectū. Deniqꝫ etiā tulerunt palliū meum, in
quit, haud dubiū quin ut currerēt expedita. Animaduer-
tere eſt quàm ualide percutiat, quibus ſagittis apl's uulne
ret eos: qui diuertiſſe apud uigiles uidebantur. Nunquid
Paulus pro uobis crucifixus eſt, aut in nomine Pauli ba-
ptizati eſtis? Et itē. Cū em̄ dicit qs, ego ſum pauli: aliꝰ aūt
ego ſunt apollo: nonne hoīes eſtis? Quid ergo eſt apollo:
quid uerò Paulus? Miniſtri eius cui crediſtis. Quoniā
in me ſperauit liberabo eum. Nō in uigilibus nō in homi
Iacob. 1. ne, non in angelo: ſed in me, inquit, ſperauit, nil boni niſi
ex me, ne per ipſos expectans. Omne enim datum opti-
mum & omne donū perfectum, deſurſum eſt deſcendens
à patre luminum. Ex me uigiliæ hominū utiles: circa ope-
ra utiqꝫ manifeſta: eis nimirum cuſtodes homines deputa
ui. Quod me excubiæ angelorum obſeruantium ſecretio
res motus ſpūaliter ſolicitantium, propulſantiū ſuggeſto
res iniquos Cæterum intima ſanè cuſtodia ſecretiſſimæ
intentionis non modo ex me uerum etiam per me fiat ne-
ceſſe eſt: quod illo quidèm humanus nequeat, ſed ne ange
licus quoqꝫ oculus penetrare. Agnoſcamus triplicē hanc
cuſtodiam fratres, & exhibeamus nos eis quales cuiqꝫ cō
uenit exhiberi. Prouideamus bona corā hominibꝰ, corā
angelis, coram deo. Contendamus placere omnibus per
omnia, ſed maxime ei qui maximus eſt ſuper omnia. In cō
ſpectu angelorum pſalamꝰ ei, ut in eis impleatur quod ſcri
ꝑs. 118. ptum eſt: Qui timēt te uidebunt me & lætabuntur: quia
in uerbo tuo ſupſperaui. Obediamus præpoſitis noſtris:
qui peruigilant tanquā redituri rationem pro animabꝰ
noſtris, ut non cum triſtitia hoc faciant. Et quidē gratias
deo ex cuius ſolo munere uenit, non eſt quod multū uos
moneam: non eſt quod multum uobis timeam in hac par
te. Quod enim eſt gaudium meum & gloria mea: niſi prō-
pta obeditio & irreprehēſibilis cōuerſatio ueſtra? Quid
ſi certo cognoſcerem: ne angelos quidem ampliꝰ aliquid
in uobis cognoſcere quod deceat: apud neminē ueſtrum
ex anathemate hierico quippiam occultari non murmu-
rare aliquem, non detrahere in occulto, non ſimulatorie
agere uel remiſſe: non ignominioſas uoluere animo cogi
tationes, quibus ſolet heu interdum ipſa quoqꝫ pars cor-
poris perturbari? Magnum hoc mihi gaudij incremen-
tum: ſed nondum utiqꝫ plenitudo. Non enim tam magni
ſumus ut poſſit nobis à deo eſſe pro minimo ab homine
iudicari non poſſe: minus autem nihil conſcios eſſe no-
bis. Cæterum ſi occultiſſimum iudicem timent etiam ma
gni: quantum nos ad illius examinis memoriam cōuenit
trepidare? O ſi mihi cōtingeret certum eſſe nil eſſe in om-
nibus nobis: illū offendēs oculū, qui ſolus perfecte nouit
quid ſit in homine: uidens in eo & qd in ſe ille nō uidet.
Hoc uel maxime iudiciū ueſtigemus, fratres: & eo ampliꝰ
frequentemus in timore & tremore ipſius conſideratiōe:
quo minus cōprehēdere poſſumꝰ inueſtigabilē abyſſum
iudiciorū dei & irrefragabilē diſpoſitionē. Cū hoc timo-
re ſpes habet meritū: cū hoc metu fructuoſe ſperat̄. Eſt aūt
is ipſe timor firmiſſima quædā & efficax materia ſpei: ſi qs
prudēter aduertat. Siquidē maximū quoddā dei donum
timor iſte: & ex perceptiōe præſentiū firma eſt expectatio
futurorū. Poſtremo beneplacitū eſt dn̄o ſuper timētes eū
utiqꝫ uita in uoluntate eius & in beneplacito eius ſalus
æterna. Qm̄ in me ſperauit liberabo eū. Dulciſſima libera ꝑs. 146.
litas: in ſe ſperantibus non deeſſe. Hoc eſſe totū hoīs me-
ritū: ſi totā ſpē ſuā ponat in eo: qui totū hominē ſaluū fa-
cit. In te ſperauerunt patres noſtri: ſpæraueūt & liberaſti
eos: ad te clamauerunt & ſalui facti ſunt: in te ſperauerunt
& nō ſunt cōfuſi. Quis em̄ ſperauit in eo & confuſus eſt? ꝑs. 21.
Sperate in eo omnis cōgregatio ppl'i. Quēcūqꝫ em̄ locū
calcauerit pes ueſter: ueſter erit. Pes ueſter utiqꝫ ſpes ur̄a
eſt, & quātūcūqꝫ illa ꝓceſſerit obtinebit: ſi tn̄ in deū tota
figat̄: ut firma ſit & nō titubet. Quid timeat aſpidem aut
baſiliſcum: quid leonis rugitus: aut draconis ſibilos expa
uefcat? Quoniā in me ſperauit liberabo eum. Porrò libe-
ratū quidē ne iterū egeat liberari: protegā eū & conſerua
bo. Si tamē cognouerit nomē meū ne ſibi tribuat ꝙ libe-
ratus eſt: ſed nomini meo det gloriā. Protegā eū quoniā
cognouit nomē meū. In præſentia em̄ uultus glorificatio
in notitia noīs protectio exhibet̄. Spes in nomine: res in
facie eſt. Quod em̄ uidet quis: quid ſperat? Fides utiqꝫ ex Roma. 8
auditu & ea quidē iuxta eundē apoſtolū eſt rerū ſubſtan-
tia ſperandarū. Protegā eū qm̄ cognouit nomē meū. Nō
nouit nomen eius qui illud aſſumit in uanum: qui dicit ei
dn̄e dn̄e, & nō facit quæ dicit ipſe. Non nouit nomē eius
qui eū nec honorat ut patrē: nec ut dn̄m timet. Nō nouit
nomen eius: qui ad uanitates & inſanias falſas conuertit̄.
Beatus uir cuius eſt nomē domini ſpes eius: & non reſpe-
xit in uanitates & inſanias falſas. Hoc nomē cognouerat ꝑs. 39.
qui dicebat. Nō em̄ eſt aliud nomen datū hoībus in quo
oporteat ſaluos fieri. Nos quoqꝫ ſi nouimus nomen ſan- Actu. 4.
ctū qd inuocatū eſt ſup nos: deſiderandū utiqꝫ nobis ut
ſemp ſanctificet̄ in nobis: atqꝫ ita orandū iuxta doctrinam Mat. 6.
utiqꝫ ſaluatoris. Pater nr̄ q es in cælis: ſanctificet̄ nomen
tuū. Deniqꝫ audi qd ſequat̄ in pſalmo. Clamauit ad me &
ego exaudiam eum. Hic fructus notitiæ nominis: clamor Textus.
orationis: porrò fructus clamoris, exauditio ſaluatoris.
Quō enim aut non inuocās exaudiri poterat aut nomen
dn̄i neſciēs inuocare? Gratias ei q manifeſtauit hoībꝰ no-
mē pr̄is: fructū ſalutis in eius inuocatiōe cōſtituens ſicut Ioel. 2.
ſcriptū eſt. Quicunqꝫ inuocauerit nomen dn̄i: ſaluus erit.

De. xv. uerſu. Sermo deci-
mus ſextus, unde ſupra. Textus.

CLamauit ad me & axaudiam eū. Hoc pla-
nè eſt teſtamentum pacis: hoc pietatis fœ
dus hoc pactum miſericordiæ & miſera-
tionis. Sperauit in me liberabo eum. No
men meum cognouit: protegam eum. In-
uocauit me & ego exaudiam eū. Niſi em̄
hæc aut ſimilia diceret quis non diffideret? Quis gloria-
bitur caſtum ſe habere cor? Nunc autem apud te propi-
tiatio eſt, & propter hanc legem tuam ſuſtinui te domine.
Dulcis lex: quæ meritum exauditionis in clamore conſti-
tuit poſtulationis. Clamauit, inquit, ad me & exaudiam
eum. Merito non exauditur qui clamare diſſimulat: aut
omnino non poſtulans: aut tepide poſtulans & remiſſe.
Siquidem in dei auribus deſideriū uehemens clamor ma-
gnus: è regione autem remiſſa intentio: uox ſubmiſſa.
Quando illa penetrabit nubes quando audietur in cæ-
lis? Nempe ut clamandum ſibi nouerit homo inter pri-
mordia ſuæ orationis ipſum quem oraturus eſt patrem in
cælis eſſe protinus ammonetur: ꝙ uidelicet impetu quo